

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:

celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnishvu prejemati:

celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5-50
na mesec 1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izbija vsak dan zvečer izvenredni nedelje in praznike.

Inserati veljajo: peterskopna petlet vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati l. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpolnitve naročnine se ne ozira. „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6-50
na mesec 2-30

za Nemčijo:

celo leto K 30—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 35—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravištvu (spodaj, dvorišče levo), Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 85.

Državni zbor.

Dunaj, 10. junija.

Plenarna seja državnega zbora je bila danes popolnoma kratka. Pro-računskemu odseku se mudi, končati razpravo o budgetnem provizoriju, napram kateremu je stopila finančna reforma začasno popolnoma v ozadje.

S spretno vprizorjenim trikom se je vladi posrečilo preprečiti nevarnost, ki ji je grozila vsled predlogov, da naj se že v budgetni provizorij sprejmejo primerni krediti za uveljavljanje uradniške pragmatike in izvršitev že lansko leto sprejetih sklepov glede zboljšanja materialnega stanja železničarjev. Vlada je, kakor znano, od začetka oba predloga energično odklanjala, češ, da nima za njih izvedenja niti vinarja na razpolago. Toda pokazalo se je, da ji njene stranke na tej poti ne morejo slepo slediti, ker niso vezane le na zgoraj — napram grofu Stürgkhu, temveč tudi na spodaj — napram svojim volilcem. In tako se je zgodilo, da je finančni minister naenkrat našel v kotu svojih blagajin 15 milijonov in da je vlada istočasno spoznala, da se železničarsko vprašanje res ne da več odlašati.

V konferenci z zastopniki odločujočih strank je grof Stürgkh naznanil, da je pripravljen ustreči željam železničarjev vsaj v toliko, da si izprosi naknadni kredit 3 milijonov, namenjenih železničarjem kot del 15 milijonske vsote, katere se naj razdeli na 3 leta. Za to koncesijo zahteva vlada gladko odobrenje njenegega začasnega proračuna, torej tudi odklonitev predloga glede uradniške pragmatike. Vlade stranke so se udelele v situaciji je za vlado rešena, zlasti ker ima zasigurano rezervo v slovenskih klerikalcih, ki sicer še igrajo »divjega moža« — pa le tako dolgo, dokler to lahko delajo brez daljše škode — za grofa Stürgkha.

Glede službene pragmatike tolaži vlada parlament s poletnim zasedanjem. Faktično se vršijo pogajanja, naj bi se državni zbor po galiskih deželnozborskih volitvah z nova sestel ter dokončal razpravo o novih davčnih zakonih, nakar bi se uveljavila tudi službena pragmatika.

Se li ta načrt posreči ali ne, je še popolnoma negotovo, ker se stranke nikakor ne navdušujejo za vroče poletno delo, pred katerim sicer svarijo izkušeni parlamentarci tudi zaradi tega, ker se je dosedaj še vedno pokazalo, da se v pasjih dneh nasprotstva kaj rada nervozno postroji in parlamentarna situacija poslabša.

Sicer pa je gotovo dovoljeno vprašanje: Če vlada s tako sigurnostjo računa, da bo finančna reforma že v juliju odobrena, zakaj se tako hudo protivi zahtevati že sedaj primerne kredite za izvedenje uradniške pragmatike?

Razprava v budgetnem odseku je zopet pokazala, da more parlament izbojevati primerne uspehe, ako se upa zoperstaviti vednim grožnjam ministrov. Če se poslanci primerno postavijo ter pokažejo, da niso voljni sprejemati vse želje vlade, kakor poslušni služabniki, se vlada ukloni. Tembolj škoda, da je strankam pri uradniški pragmatiki že zmanjkalo korajžje.

V parlamentu se danes zopet govori o bližajočih se spremembah kabineta in vesti, da namerava justični minister Hochenburger iti v pokoj, se znova pojavljajo. Dr. Hochenburger se hoče baje dobro preskrbeti in računa na to, da se vrine na visoko mesto pri najvišjem sodišču ali pa, da prevzame predsedstvo graškega nadsodišča. To bi nam še manjkalo.

V plenarni seji sta govorila danes dva češka poslanka. Agrarec Vyškovsky je obžaloval nesistematičnost s katero izpolnjujemo svoje finance ter grajal lahkomišelnost s katero prezirajo vodilni državniški ljudje blagostanje. Vlada propoveduje v enomer: storimo kaj za ljudski javni blagor; tem besedam pa sledijo dejanja: nalagajo se vedno novi davki. Govornik je proglasil, da njegova stranka že iz stvarnih razlogov, pa tudi iz političnih vzrokov ne more glasovati za predlog finančnega načrta. Tudi mladočeški poslanec prof. Funk je poudarjal, da predležeča finančna reforma v nobenem oziru ne zadovoljuje. Toda za politično stranko, ki zastopa mnenje, da treba upravičenim zahtevam

uradništva čimprej zadostiti ter storiti vse, da se omogoči sanacija deželnih financ, je težko odkloniti predloge brez najtehtnejših argumentov. Posl. Funk je tudi energično urgiral reformo hišnonajemninskega davka. Na koncu se je se obrnil posl. Biankini na predsednika s pozivom, da opozori vlado na interpelacije, ki zahtevajo odpuščenje rezervistov, ki sioje še vedno pri južnih zborih pod orožjem.

Ljubljanski občinski svet.

Ljubljana, 10. junija.

Župan dr. Ivan Tavčar je otvoril sejo ob 6. zvečer. Imenoval je za overovatelja zapisnika gg. svetnika Bonača in Štefeta. Odsotnost sta opravičila vsled bolezni gg. svetnika Hudovernik in Štrukelj. Začasno odsotnost pa je opravičil svetnik J. Jeglič.

Nato poroča v imenu predsedstva g. župan dr. Ivan Tavčar sledeče:

Monsig. g. Tomo Zupanu se je izročila diploma častnega meščanstva. G. Tomo Zupan se je zahvalil v posebnem pismu za podeljeno mu odlikovanje, ki je največje odlikovanje, ki ga more občina izkazati. Ob enem je izročil g. Tomo Zupan g. županu 100 K v dobrodelne namene s pristavkom, da prepušča določitev tega zneska g. župan, ki določi ta znesek za mestne uboge. To se vzame na znanje.

Od deželnega predsedstva je prišel dopis, v katerem se dovoli, da se imenuje povodom 50letnega jubileja vladanja našega cesarja ustanovljena ustanova **Cesarja Franca Jožefa I. jubilejna ustanova za ubožane mestne obrtnike**.

Ob priliki častniškega streljanja v Ljubljani se vrši koncert vojaške godbe na vrtu v hotelu »Unionu« in sicer v dobrodelne namene. K temu koncertu so občinski svetniki vljudno povabljeni.

Glasom dopisa deželne vlade je dobil **Mestni licej pravico javnosti** za vse razrede s priznanjem reciprocitete. Ta pravica se je raztegnila tudi na 6. razred z dostavkom, da sme Mestni licej obdržati zrelostne izpite in izdajati državno veljavna spričevala.

Od ravnateljstva državne policije je prišel odgovor glede varstva mestnih nasadov in vrtov, da se je državna policija že za to brigala in da bodo tudi v nadalje stražniki državne policije pazili na mestne nasade in vrtove. Za to vljudnost se izreče zahvala.

Nižji mestni uslužbenci se zahvaljujejo občinskemu svetu za blagohotno naklonjenost za zboljšanje njihovega položaja s sprejetjem službene pragmatike.

Obč. svetnik Štefe je vložil interpelacijo glede izplačil zaslužkov za dela pri obrtni šoli. G. župan pojasni zadevo. Vsi računi, ki so bili vloženi so bili pregledani. Kjer ni bilo zadržka se je izplačilo nakazalo, ostali računi pa se predložijo občinskemu svetu glede eventualnih prememb. Tvrdka Eberl pa računa še do sedaj ni predložila.

Obč. svetnik Štefe je vložil interpelacijo glede napisov v mestnih nasadih glede pravilne pisave. Gosp. župan prebere nekaj napisov, ki se sicer ne odlikujejo s posebno dobro slovenščino, vendar zadovoljujejo, in se bo gotovo v prihodnosti posvečalo večjo pozornost na pravilno pisavo.

Obč. svetnik Likozar je vložil interpelacijo glede naprave javnega stranišča ob Dolenjskem mostu. Župan pojasni, da se je vršila že tozadevna komisija in da je določen za to že prostor, glede katerega pa je treba stopiti v pogajanje z lastnikom glede odkupa.

Obč. svetnik Marinko je interpeliral glede posipanja lžanske ceste. Župan pojasni, da se je cestarju naročilo, da drži cesto v redu in pusti eno stran tudi za kolesarje.

S tem so bila naznanila predsedstva končana, na kar se je odobril zapisnik zadnje seje.

Nato se je vršila obljuba na novo sprejetega meščana ljubljanskega g. Ivana Zajca, ki je bil sprejet med ljubljanske meščane proti plačilu primerne takse. Novo sprejet meščan g. Zajec Iv. je segel g. županu v roko in se slovesno zavezal, da prevzema vse dolžnosti, ki mu jih nalaga ljubljansko meščanstvo.

Kanalske pristojbine.

V imenu personalnega in pravnega odseka poroča obč. svetnik dr. Novak, da se je načrt za pobiranje kanalskih pristojbin vpsal de-

želnemu odboru in deželni vladi. Deželna vlada je poslala ta načrt ministrstvu za notranje zadeve, ki je v svojem odgovoru nasvetovalo magistratu, če bi ne bilo umestno in dobro uvesti obligatornost priklopnitve vseh hiš k mestnim cestnim kanalom. Isto je nasvetoval v svojem dopisu tudi deželni odbor s pristavkom, da naj se čim preje statuirajo sklepi glede prisilne dolžnosti priklopnitve vseh hiš k mestnim kanalom. Poročevalec predlaga v interesu skupnosti in posebno z ozirom na javno zdravstvo, da se dodatno določi v tozadevni načrt določilo, da mora napraviti vsak posestnik kanal za svojo hišo in ga speljati k mestnemu cestnemu kanalu in sicer v teku enega leta po pravomočnosti tega načrta. Kdor bi tega v določenem času ne napravil sam, napravi kanal občina na stroške gospodarja.

K temu predlogu stavi obč. svetnik Rötthl resolucijo, v kateri se prosi, da bi se z ozirom na dejstvo, da je v mestu več stavbnih zadrug, ki imajo občekoristni namen, in katerih premoženje pripade po eventualnem njihovem razpustu občini, te zadruge oprostile kanalske pristojbine.

Proti temu predlogu se je dvignil obč. svet. g. Zajec, ki se je enkrat za spremembo postavil po robu deželnemu odboru in deželni vladi odnosno ministrstvu. On trdi, da je to nov davek, ki ga neprijetno dregne. Svoj čas je bil za to, da se uvede dvojna kanalska pristojbina, nekateri pa naj se te pristojbine oproste. Strašno ga je presenetilo, da se hoče uvesti prisilna pravica in ta paragraf mu je antipatičen. On trdi, da se tisti dragoceni odpadki ne zlivajo povsod v kanale, posebno naj bi se porabili v Trnovem za gnojenje, ker so tam obsejni vrtovi. Domača zelenjava je najcenejša, vpeljana pa je tako draga, da je še celo v Bolgariji cenejša. On in njegov klub S. L. S. bodo glasovali proti prisilni kanalizaciji. Poročevalec svetnik dr. Novak je pojasnil dr. Zajcu, da se tu ne sklepa zakona, marveč le načrt, toliko da se spravi zadeva v tek. Podrobnosti o tem pa pridejo na vrsto v deželnem zboru, ki bo imel dolžnost o tem pretresati in odločati. Deželni odbor sam je nasvetoval, da se čim preje statuirajo slep glede prisilne dolžnosti priklopnitve hišnih kanalov k mestnim cestnim kanalom. Glede resolucije

LISTEK.

Notarjeva sablja.

Spomini strahopetnega junaka.

Francoski spisal Louis d' Hurcourt; preložil Vladimir Svetek.

(Konec.)

— Ne, sem suho odgovoril, oseben spomin.

— Ah! je vskliknil Prusak začuden, ter umolknil za nekaj časa.

Vporabi sem ta čas v to, da sem končal svoje delo, toda ne brez truda; roka se mi je tresla od jeze.

— Tu, sem dejal vidamu, ko sem končal, podpišite tukaj.

In ponudil sem mu pero.

V tem trenutku se je baron pl. Schweinskopf dvignil, približal moji pisalni mizi, privzdignil s prstom Bucheryjev zaslužni križec ter dejal z zaničljivim glasom:

— In to je tudi oseben spomin?

— Ne, gospod, sem rekel, spomin na prijatelja, svet spomin. Ne dotikajte se tega.

— Bah! je odvrnil Nemec, čemu neki?

— Zato, sem dejal, dvignivši se in pogled srepe uprl v njegove oči,

ker vam prepovedujem. Nič več nimate opraviti z gospodom notarjem Bourdonnoizem, temveč z bivšim stotnikom grenadirjev Seine-et-Oisekega bataljona.

»Vražji notar!« je zamrmral Prusak, spoznavši moj obraz ter stopil korak nazaj.

— Da, on, sem odvrnil.

Distingirani vidame des Chopinettes je debelo pogledal in napel ušesa.

Približal sem se baronu plemenitemu Schweinskopfu, da sem se ga s prekrizanimi rokami skoro dotikal.

— Izvolite ponoviti, gospod, sem mu rekel tiho med stisnjenimi zobmi, to kar ste pravkar rekli o vojaki stare garde.

Obotavljal se je trenotek, nato pa se je zavrnil, me izzivajoče pogledal ter rekel:

— Torej, da, to so Loarski razbojniki, banditi, ki smo jih nagnali...

Val krvi mi je šinil v glavo, in in dokončal svojega stavka. Vedel sem zakaj ne, ko sem ga videl dve sekundi pozneje na zadnici, sedeti na tleh v drugem koncu sobe, ter zamišljene obraza tipati si lice, ki je bilo videti mnogo bolj rdeče in gorko nego drugo.

Distingirani vidame des Chopinettes je bil začuden počenil za mojo masivno pisalno mizo od mahagonija.

Čulo se je, da so mu škrbetali zobje kakor raglja.

— To ne ostane kar tako! je zatulil Prus ko se je pobiral.

— Tudi jaz mislim, da ne! sem mu odgovoril, ter snel svojo sabljo in jo vtaknil pod pazduho. Vi imate svoj meč, jaz pa svojo ukrivljeno; idiva gospod!

— Toda... priče.

— Oskrbniku des Chopinettes bo v veliko veselje vam asistirati. Kar se tiče mene, imam svojega bivšega narednika.

In odprl sem vrata ter poklical Blaimisseta.

Bojeviti pisar, pozoren vsled prepira je prisluškoval že nekaj minut. Vstopil je, klobuk postrani, v gumbnici obešeno palico z bodalom. Od celega njegovega obraza ni bilo videti drugega, nego brke, grm brkov.

— Za mano, gospodje, je dejal z meketajočim glasom, vem v sadnem vrtu, pod veliko jablano za prostor, ki je kakor ustvarjen za to, da se pomerita, in kjer vam bo stotnik pokazal, kaj znamo mi, od peklenske stotnije.

Potisnil je klobuk še malce bolj na stran ter odšel, mi pa smo mu sledili.

Ko smo prišli na označen prostor, sem slekel kakor bi trenil svojo suknjo ter potegnil sabljo iz nožnice. Ne vem, kaj mi je bilo; jeza me je

kar dušila. Bil sem z nogo ob tla, kakor nepotrpežljiv konj, medtem ko je Nemec počasi odpenjal gumbe in spone suknje in ponujal des Chopinetu, ki je bil bolj mrtev nego živ, neki okrogel svetel predmet, ki ga je potegnil izza nedrji, in ki se mi je zdelo, da je bil medaljon.

Blaimisset se je naslanjal bled kakor zid ob štor jablane ter pritiskal robc na usta.

Že po prvih izpadih sem opazil svojo premoč nad nasprotnikom. Njegovo borenje je bilo slabotno, obotavljajoče, zdelo se je, da imam v roki moč velikana, vsak moj udarec je odbil nasprotnikovo orožje kakor otroški bobenski betec.

Naenkrat sem opazil v njegovih očeh, da namerava izpasti, in zdelo se mi je, da čujem glas Bucheryja, ki mi ponavlja svoj zadni nasvet. Zamisljal sem in iztegnil sem roko.

Čutil sem, da je zdrknil meč mojega nasprotnika ob branilo moje sablje in švignil mimo moje glave. V istem trenutku se je zarila klina moje sablje v nekaj mehkega, kjer je ostala.

Srce pretresujoč krik je povzročil, da sem odprl oči. Na koncu sablje sem imel Prusa nabodenega liki metulja. Svinčenosiva glava mu je bila nagnjena nazaj, razširjene oči so izražale grozo. Kolena so se mu šibila

in naslanjal se je na svoj meč, da ni padel.

Izdril sem z naporom svojo sabljo in nesrečnež se je zgrudil na zeleno, z marjeticami posejano trato, kjer je izdihnil. Duh mojega ubogega Bucheryja je vodil moje roko in to pot sem pozabil se bati!

Distingirani des Chopinettes se je vrgel na kolena, sklenil roke ter me gledal, nedvomno prepričan, da pošljem tudi njega na drugi svet.

Širokoustnež Blaimisset pa je kar lepo omedlel, zdrknil ob štoru na zemljo ter tam obsedel, s hrbtom naslonjen na štor.

Ga spraviti zopet k zavesti s par brkami v zadnico, je bilo zame delo trenutka.

Nato smo se vsi trije oborožili z rovnici in kopačami, ki smo jih našli v vrtnarjevi shrambi za staro šaro, ter smo zagrebli truplo pod jablano.

Kadar se me polaste včasih temne misli, če čitam povest o naših nesrečah, če mislim na nekdanje tovariše, padle v boju, pred mojimi očmi, tedaj se podam v vrt, pošetam nekoliko, ter sedem pod jablano. Tam rase bolj bujna in bolj lepa trava in pogled nanjo je slajši ko drugod.

Pa kar je res, je res; proklet strah sem prestal leta Gospodovega 1814.

svetnika Röhla predlaga poročevalca, da se prikloni ta resolucija načrta in bo tudi o nji odločil deželni zbor. On predlaga sprejem predloga odseka. — Svetnik dr. Zajec se oglasi za faktični popravek, pri čemer pa zaide, ne da bi povedal kaj stvarnega daleč čez meje faktičnega popravka, kakor ga g. župan opozori. Pri glasovanju sta bila sprejeta predlog poročevalca in resolucija svetnika Röhla.

Rimski zid na Mirju.

Na to je poročal isti poročevalca svet. dr. Novak glede načrta pogodbe med mestno občino in nemškimi vitezki redom zaradi odstopa nekaj sveta in starega rimskega zidu za c. kr. obrtno šolo na Mirju. Ta zadeva se razvija že od l. 1909. In končen rezultat teh dogovorov in pogajanj je predlog, da se sklene tozadevna pogodba. Nemški viteški red je rešitev tega vprašanja že urgiral. Glasom te pogodbe, odstopi nemški viteški red mestni občini dve parceli, na katerih eni se napravi javen vrtni nasad, na drugi pa se odkrije stari rimski zid in se obda z ograjo. Eventualne izkopanine se izroče komendi, ki ima tudi pravico nadzorovati kopanje. Svet se prevzame brez bremen in dolga prost, stroške pogodbe in davek za prirastek plača mesto. To pogodbo je nemški viteški red že sprejel in dne 3. junija jo je podpisal veliki komtur na Dunaju. Poročevalca predlaga, da se pogodba sprejme.

K predlogu pripomni svetnik Tomaž Novak, naj bi se oziralo pri tem na pešpot čez ta svet, katerega posebno potrebuje kot bližnjico delavstvu. — Svetnik Röhla pripomni, da sta dva stolpa rimskega zidu že odprta in sta odprta tudi prezimila. Svetuje, da bi se občina zavzela, da se stolpa ohranita, obenem pa naj bi se postavilo pod rimskim zidovjem nekaj klopi. — Poročevalca pripomni k temu, da želja svetnika Novaka ni v bistveni zvezi s predlogom (dr. Zajec: No pa naj gre pot tam skuz!) samim. Pri glasovanju — glasovalo se je za celotno pogodbo — je bila **pogodba sprejeta**, kakor je g. župan poudarjal, da z nakupom sveta vsled te pogodbe pot še ni zaprt, seveda pa se ne bo smelo hoditi po zidovju. Željo svet. Röhla pa vzame g. župan v vednost s pristavkom, da se bo skrbelo za ohranitev zidovja, in da se bode postavilo, ker se itak napravi tam javen nasad, tudi pod rimskim zidovjem nekaj klopi.

Upravni odbor mestne hranilnice.

Poročevalca svetnik dr. Novak. Iz upravnega odbora Mestne hranilnice je odstopil odbornik stavbnih nadsvetnik g. Fr. Pavlin. Poročevalca predlaga, da se izreče izstopivšemu podpredsedniku stavbnemu nadsvetniku g. Fr. Pavlinu za njegovo mnogoletno trudapolno in uspešno delovanje zahvala mestnega sveta in da se izvoli namestnik v upravni odbor. — Predlog poročevalca je bil sprejet, volitev namestnika je odredil g. župan na konec seje.

Sistemiziranje mest v Mestni hranilnici.

Poročevalca svetnik Milohnoja poroča, da bi bilo umetno z ozirom na potrebo samostojnih delavcev opustiti tri mesta pomožnih uradnikov, in dati s tem ob enem priliko zboljšanja onim, ki imajo pogojne študije za uradniška mesta in izpite iz knjigovodstva. Zato predlaga, da se sistemizira eno mesto ošijala in dve mesti praktikantov. — Proti temu predlogu se oglasi svetnik Little g. ki poudarja, da so se izločila iz službene pragmatike vsa izvajanja protekcije in vidi v tem, da se sistemizirajo mesta, se nagradi določenega uradnika, izvajanje protekcije. On je za splošno zboljšanje uradnikov, je pa proti takemu poskusu. (Nejevolja po dvoran, klic: To je hujskanje!) Kljub temu predlaga govornik, da se sistemizirajo poleg že sistemiziranih mest v 5. plač. razred eno mesto, v 6. plač. razredu dve mesti v 7. razredu pa naj se dve mesti opustita. — Poročevalca poudarja, da o tem predlogu občinski svet ne more sklepati, ker mora predložiti tak predlog upravni odbor. Gospod župan se strinja s tem s pristavkom, če se želi pa naj se glasuje. Dr. Zajec: »Saj ni treba, saj vem kako boste glasovali, kar glasujemo!« Župan: G. dr. Zajec kličem vas k redu, take opazke so nepotrebne. Dr. Zajec: Saj sem vendar parlamentaren. — Pri glasovanju je predlog svet. Littlega propadel, sprejet pa je bil predlog poročevalca.

Nato je župan odstavil iz dnevnega reda tajne seje III. točko, ki zadeva prošnjo petero uradnikov Mestne hranilnice ljubljanske v raznih personalnih zadevah in sicer zaradi

eventualnih pritožb. Svet. Little g. »Ne bo pritožbe.« G. župan: Svetnik Kregar in Stefe sta se pritoževala tozadevno že pri proračunu, zato se ne ve, če ne bodo zopet pritožbe. Zato nimam nobenega jamstva. Nato sta se odobrila računarska sklepa Mestne hranilnice ljubljanske in Kreditnega društva mestne hranilnice ljubljanske za l. 1912.

Prodaja mestnih stavbnih parcel.

Poročevalca g. Milohnoja. Gospoda Gustav Gale in Alojzij Pavlin sta stavila mestu ponudbo za nakup dveh mestnih stavbnih parcel in sicer ob Cesti na Rožnik in ob Poti v Rožno dolino. Ponudnika ponujata 11 K za m². Lansko leto se je ponudilo stavbišče za 14 K za m², toda kupec prostora ni kupil. V očigled mrtvi sezoni in z ozirom na to, da bodo dobili pri tem zaslužek tudi obrtniki in delavci in da ne bo ležal mrtev denar, predlaga poročevalca, da se prodasta omenjeni parceli za ceno po 12 K za m² s pogojem, da se ta pogodba razveljavi, če bi se stavbišči v dveh letih ne zazidali. Stroške kupne pogodbe, prepisa itd. nosita kupca. Ob enem naj se ustrezno prošnji kupca Pavlina, da se zasuje vodni jarek, ki vodi v njegovo parcelo. Pri glasovanju je bil predlog poročevalca s kvalificirano večino sprejet in se bo predložil sklep deželnemu odboru v potrdilo.

Glede izvršitve Poti v Rožno dolino — poročevalca svet. Štembov — predlaga, da se izvrši pot na 12 ali 10 m, ostali svet pa se zasedi z grmičevjem in s travo.

Glede podaljšanja pogodbe s podjetnikom Franom Kušarjem za mestne vožnje za dobo 6 let, poroča isti poročevalca in predlaga, da naj se vožnigled dejstvu, da cene za vožnjo pri sedanjih razmerah niso pretirane (za enovprežen voz na dan 6 kron, za dvovprežen voz 8 K) in da bi se težko dobilo cenejšega ponudnika, **podaljša pogodbo** pod neizpremenjenimi določbami za dobo šestih let.

K temu predlogu se je prijavil svet. Tom. Novak, ki je predlagal, da bi se oddaja mestnih voženj razpisala, ker bi se s tem morda doseglo nižje cene.

Župan je pojasnil zadevo v toliko, da bi se težko dobile nižje cene in da je gotovo večji riziko na drugi strani.

Pri glasovanju je bil predlog poročevalca sprejet.

Davorin Rovšek in drugi v Kolodvorski ulici so vložili pritožbo proti odloku mestnega magistrata glede zgradbe prodajalne barake v Kolodvorski ulici. Glede te pritožbe poroča svet. Štembov, da je bil pri ogledu samo Rovšek, ki se je protivil, toda pritožbo je vložil šele pozneje in šele pozneje so se mu pridružili tovariši. Vsi ugovori proti dovolitvi so zasebnopravnega značaja, ki bi se morali, tudi če bi bili vloženi v pravem roku, zavrniti. Pritožniki tudi razun Rovška niso legitimirani. Poročevalca zato predlaga, da se ta pritožba **zavrne**.

Dr. Zajec poudarja, da mora iz javnega interesa, čeprav mora pri tem nasprotovati gosp. Schreyju, katerega sicer ceni kot prav festega fanta, glasovati proti predlogu poročevalca in predlagati, da se rekurzu ugoti.

Pri glasovanju je bil sprejet predlog poročevalca.

Mestno tržno nadzorništvo.

Svetnik prof. dr. Pipenbacher poroča o letnem poročilu, ki ga je poslalo mestno tržno nadzorništvo o delovanju v l. 1912. Iz poročila posnamemo:

Poleg stalnih dnevnih revizij je kontroliralo tržno nadzorništvo 166 obrtvališč in se je odvzelo 14 raznih vzorcev, kakor moke, koruze itd. Vršila se je večkrat preiskava mleka, pri čemer se je odvzelo 133 vzorcev. V več slučajih so bile zanižane stranke ovadene in kaznovane. Zaplenilo se je tudi več umazanih in rjastih posod za mleko. Zaplenilo se je v prodaji 17344 kg različnega mesa in 59550 kg različnega sadja, ki se je uničilo. Preiskalo se je 11.292 jajc in se je dobilo 80 jajc pokvarjenih. Nadzorništvo je napravilo 227 različnih ovadb. Meroskopskih revizij se je izvršilo pri 132 strankah, ovadenih je bilo 106 strank.

Poročevalca predlaga, da se poročilo mestnega trznega nadzorništva odobri.

K predlogu se oglasi svet. Štefe, ki se predvsem zadržuje v to, da je bila seja odseka sklicana prepozno, namreč šele ob 9/6. Poročilo nadzorstva se mu zdi prepovršno in brez podatkov o tržnem gibanju. On želi temeljito poročilo, in sicer tiskano. Klub S. L. S. bo glasoval proti predlogu.

Poročevalca svet. prof. dr. Pipenbacher odločno zavrne oči-

tek, da je sklical sejo odseka prepozno, kajti ta točka je popolnoma neumestna. Sklical je nekoč sejo nekoliko prej in ravno člani S. L. S. so se pritožili, da je bila seja prezagleda sklicana. Kar se tiče kritike poročila mestnega trznega nadzorništva, poudarja poročevalca, da je poročilo temeljito sestavljeno in popolnoma odgovarja svoji nalogi. Razširiti bi se le še mogel, če bi se navajala imena revidiranih strank in število gotovih količin, kar pa ni umestno in je nepotrebno. Predlaga odobrenje poročila.

Pri glasovanju je bil predlog poročevalca sprejet.

Nato je odkazal gospod župan samostojni predlog občinskega svetovalca Štefeta glede ustanovitve ogrevalnic policijskemu odseku.

Podpora »Dramatičnemu društvu«.

— Vprašanje gledališča.

Občinski svetovalec profesor Reischer je stavil **nujni predlog**, da izplača mestna občina takoj ostanek podpore, ki je bila dovoljena dramatičnemu društvu za leto 1913. Nujnost predloga utemeljuje s tem, da je »Dramatično društvo« dolžno igralcem gaže še za maj in da podporo res potrebuje.

Nujnost predloga je bila sprejeta. Nato poroča profesor Reischer, da je bodoča sezona gledališča negotova, od strani »Dramatičnega društva« pa je skoro gotovo, da je ne bo. Razmere so se tako nenadno poslabšale. »Dramatično društvo« je zadela nenadna kriza, na katero ni bilo in ni moglo biti pripravljeno, zato prosí, **da se dovoli vsa v proračunu dovoljena in še ne izprazna podpora v nakazilo »Dramatičnemu društvu«, ki jo porabi za izplačilo gaž.**

Svetnik E. Kristan je poudarjal, da bi bil škandal, če bi se kdo protivil temu predlogu. Hoče pa predlog izpopolniti. Izguba gledališča pomeni veliko izgubo za mesto in deželo. Gledališče je kulturna potreba, s katero se mora računati. »Dramatično društvo« ne najde tiste poti, da bi je obdržalo. Svoječasni poskus, da bi prevzela gledališče mestna občina v svojo last, se je ponesrečil. Na obstanke gledališča je veliko težje mestu in deželi. Ta dva faktorja naj bi se združila. Zato predlaga skupno s predlogom profesorja Reischerja, **da naj bi ljubljanska občina vprašala deželni odbor, pod kakšnimi modalitetami bi bil pripravljen prevzeti z mestno občino skupaj vodstvo deželnega gledališča.**

Svetnik profesor Reischer se je pridružil temu predlogu in oba predloga sta bila sprejeta.

Razno.

Občinski svetnik Belič je opozoril na Dunajsko cesto, ki je ena najbolj prometnih cest v Ljubljani. Tlak na ti cesti je že tako slab in so na cesti že taki jarki in take udrtine, da nevarno ogrožajo promet. Cesto mora okrsbovati država. Zato se naproša županstvo, da ukrene primerne korake za popravilo ceste. — Predlog se je vzel na znanje in se bo v tem zmislu rešil.

Dr. Zajec vpraša gosp. župana, kakaj ga je klical k redu. Opraviči se in pravi, da inkriminiranih besed ni rabil. Gosp. župan vzame opravičbo na znanje in prekliče poklic k redu, kar se zabeleži.

Svetnik Marinko je vprašal, kdo pregleduje sedaj mestne svetilke. — Gosp. župan je obljubil, da se bo o tem informiral in poročal v prihodnji seji.

Svetnik Tom. Novak prosi, da bi se sedaj, ko je nizka voda, popravile pralne stopnice ob Gradaščici in da bi se poskrbelo za boljšo oskrbo svetilk. Gosp. župan vzame to na znanje in obljubi, da se bode tudi za to poskrbelo.

Nato se je vršila volitev enega člana v upravni odbor Mestne hranilnice.

Svetnik Milohnoja je predlagal, da naj se voli v upravni odbor Mestne hranilnice dr. Anton Švigelj, odvetnik v Ljubljani.

Predlog je bil sprejet.

S tem je bil izčrpan dnevni red in gosp. župan je zaključil javno sejo, kateri je sledila tajna seja.

Tajna seja.

Prošnja Neže Kakovič, vdove policijskega stražnika, za zvišanje pokojnine, se je odklonila. Vdovi magistratskega uradnika Kukli se je dovolila vzgojina letno 250 K za tri leta. Prošnja nekega mestnega službenca za izredno podporo se je odklonila.

Takisto se je odklonila prošnja arhitekta Holinskega za izplačilo nagrade za izvršitev nekih načrtov.

Občinski svetnik dr. Zajec je vprašal župana, če je res, da zahte-

vajo neke tvrdke naknadno izplačilo ogromnih svot za neke izvršene načrte. Župan dr. Ivan Tavčar je odgovoril, da je svoječasno neka praska tvrdka izdelala podrobne načrte za zgradbo mestne tržnice ter stavila pogoji, da se ji za te načrte plača 16.000 kron, ako bi se zgradba tržnice izročila neki drugi tvrdki. Misleč, da se je to zgodilo, je zahtevala izplačilo one svote. To je bilo pred pol letom. Župan je tvrdki pojasnil položaj, nakar tvrdka svoje zahteve ni ponovila.

Prenos gostilničarskih koncesij: Beti Lenčeto ve iz h. št. 26 na Sv. Petra cesti h. št. 17 in Ivane Krekove z Brega 8 na Marije Terezije cesti št. 8 se je odobril. Prošnja Ivane Vidmarjeve na Karlovski cesti št. 28 za gostilničarsko koncesijo se je odklonila. Prošnja Leopoldine Pohlove za podelitev koncesije za posredovanje služb se priporoča deželni vladi v ugoditev.

Dogodki na Balkanu.

Vojna nevarnost.

Med Srbijo in Bolgarsko je zavladalo zelo ostro napetost, tako, da nekateri krogi že danes računajo z bratomorno vojno med Srbijo in Bolgarsko. Tuje, slovanskemu napredku in razvoju sovražne moči neprenehoma rujejo proti balkanski zvezi, ki naj bi postala trdna skala proti ekspanzivni politiki Germanstva. Sovnistično časopisje in javno mnenje na Balkanu, zlasti v Sofiji, je podleglo tem nevidnim, toda neprenehoma razdirajočim močem in začelo bratomorno vojno. In že danes kažejo vsi simptomi, da se bo kriza na Balkanu le težko mirnim potom rešila in da bo skoraj gotovo prišlo med obema balkanskima državama, Srbijo in Bolgarsko, do krvave razrešitve medsebojnega spora na makedonskih tleh. Ta vojna bi bila morda usodopolna za balkanske Jugoslovane, ker bi prvič uničila sadove zadnje zmagovalne vojne, drugič pa še bolj oslabila moč balkanskih držav, ki so vsled zadnje vojne zlasti gospodarsko mnogo trpele. Nastala bi pa tudi nevarnost, da bi to oslabeleto jugoslovanskih balkanskih držav izrabile one nevidne moči, ki zdaj hujskajo na vojno, ter se obogatile na vedno škodo balkanskih Jugoslovancev. Vsa slovanska javnost apelira dan za dnevom, naj se vodilni krogi jugoslovanskih držav na Balkanu vendar zavedajo svoje krvne sorodnosti, onih zmagovitih bojev, ko so ramo ob ramo uničili turški jarem, in naj ne začno bratomornega boja. Morda bo vendar še v zadnjem trenutku zmagala ljubezen in zavest, da se le z združenimi močmi morejo ohraniti doseženi sadovi balkanske zveze ter ustvariti novi.

Srbski ministrski svet je imel predvčerajšnjim sejo, katere se je udeležil tudi srbski poslanik v Sofiji, dr. Spalajković, kakor tudi šef generalnega štaba, vojvoda Putnik, ki je prišel s posebnim vlakom iz Skoplja. Kakor se poroča, so v ministrskem svetu redigirali tekst note, s katero se zahteva od bolgarske vlade določen odgovor, je-li soglašala z revizijo srbsko-bolgarske zavezniške pogodbe in kdaj misli poslati na dogovorjeni sestanek ministrskih predsednikov zavezniških držav svojega zastopnika. Kakor poroča »Wiener Allg. Ztg.«, srbska vlada ni sklenila, da bo v slučaju negativnega odgovora bolgarske vlade anektirala od Srbov osvojenno ozemlje. — Omejeno noto bo izročil bolgarski vladi srbski poslanik dr. Spalajković. Iz tega je tudi razvidno, da dr. Spalajkovičev odgovor iz Sofije nikakor še ne pomenja, da bi se s tem pretrgale diplomatske zveze med obema državama, kajti dr. Spalajković se je baje že včeraj zopet vrnil na svoje mesto v Sofijo.

Gotovi krogi na Srbskem pa baje niso nič kaj zadovoljni s Pašićem, ki noče kar takoj ostro nastopiti proti Bolgarski ter ji izročiti ultimatum.

Sovinistični krogi predbacivajo Pašiću, da je preveč bolgarofilski, vsled česar ne more nastopiti proti Bolgarski z ono energijo, ki bi bila potrebna v interesu Srbije. Pravijo, da bo Pašić sledil Gešovu, da prepusti razrešitev konflikta srbskim politikom. Na drugi strani pa se zopet govori, da je Pašić odločen nastopiti s prisilnimi sredstvi, če bi mirna pogajanja ne pomagala, da brani srbske zahteve. Tudi se poroča, da se je srbska vlada pritožila pri kabinetu v Petrogradu, Parizu in Londonu nad postopanjem Bolgarske ter izjavila, da Srbija odklanja vsako odgovornost za posledice, če bi bolgarsko vojaštvo nadaljevalo svoje napade na ozemlje, ki so je zasedli Srbi.

Ofizijozno glasilo »Mir« piše, da Srbi iščejo vojno. V teh okoliščinah ne preostaja Bolgarski več srednja

pot. Bolgarska vlada mora takoj zahtevati, da Srbi zapuste ozemlje nesporne zone, ter poslati do razsodišča v vse kraje sporne zone toliko čet, kolikor jih odgovarja številu srbskih čet. Tudi dr. Danev se je jako pesimistično izjavil. Na vprašanje, ali ima kaj upanja, da se vzdrži mir, je rekel: Mi se na noben način ne moremo umakniti in bomo neomajno zahtevali, da se izvede pogodba. Če torej od nas pričakujejo koncesij, tedaj se pač ne more govoriti o kakšni nadi, da se mir ohrani.

Črna gora se bo v slučaju vojne med Srbijo in Bolgarsko postavila na stran Srbije. V Cetinju so baje mnenja, da bo imela Črna gora v slučaju srbsko-bolgarskega konflikta aktivno vlogo. Srbija je v zadnjem času poslala mnogo provijanta in municije v Črno goro.

V Solunu smatrajo položaj že vedno kot zelo resen in vojno med Srbijo in Bolgarsko kot neizogibno. Bolgarska bo baje v par dneh energičnejše nastopila s svojimi zahtevami.

V grških političnih krogih pripisujejo povratku kralja v Atene velik pomen. Splošno so vznemirjeni in mislijo, da se ministrska kriza v Bolgarski le zaradi tega tako zavlačuje, da se pripravi in odpošlje vojaštvo. Vsekakor se Grška ne bo vdala nobenemu pritisku.

Velevlasti.

Kakor je izvedela »Neue Freie Presse« od diplomatske strani, delajo velevlasti z vso energijo na to, da ohrani mir med balkanskimi državami. Zdi se, da so se že pri sestanku monarhov v Berlinu dotaknili te stvari. Faktično sta predvsem Rusija in Nemčija v Belgradu, Sofiji in Atenah svetovali k miru in zmernosti. Tudi Francoska vlada je napravila korake, da privede balkanske države do mirnega sporazuma. Kot glavna upnica na Balkanu je dala v Sofiji in Belgradu precej jasno razumeti, da Srbija in Bolgarska ne smeta računati v slučaju vojne na nikakoršno finančno podporo niti pred vojno, niti po vojni. Vsa poročila, ki so jih dobili dunajski diplomatični krogi iz glavnih mest balkanskih držav, so zelo vznemirljiva, vendar pa ne obstoja direktna nevarnost in Srbija je decidirano izjavila, da se bo vzdržala vseh provokacij, s katerimi bi se Bolgarska dražila do agresivnega postopanja. Celo če bi Bolgarska odklonila revizijo pogodbe, bi Srbija še nekaj časa ne anektirala osvojenega ozemlja. Ker tudi Bolgarska izjavlja, da bo poskusila vsa sredstva, da omogoči mirno rešitev, tedaj je upati, da pride do sporazuma. Nadalje poroča isti list, da bodo velevlasti v najkrajšem času napravile kolektivno demaršo pri balkanskih državah. Zda se vrše med velevlastmi pogajanja o modalitetah demarše.

Romunska.

V političnih krogih v Bukarešti se je začela živahna agitacija, da bi se Romunska v slučaju vojne pridružila Srbiji. Ta agitacija se je zelo razširila in jo javno mnenje večinoma odobrava. Vlado organi demantirajo vesti, ki so se pojavile v inozemskem časopisju, da sta se Romunska in Bolgarska sporazumeli. Naglašajo se, da ima Romunska popolnoma proste roke in da bo brez ozira na katerikoli sklep delovala tako, kakor bo odgovarjalo njenim interesom.

Slike iz vojne.

Napisal Mile Pavlovič.

IV.

Ranjenec.

Peklensko streljanje vedno bolj napolnjuje ozračje:

Kakor da bi se lomil nebesni svod, kakor da bi se odprla zemlja, da bljuje ogenj iz sebe, s toliko ljutostjo se je vodila borba.

Dva brata, stoječ drug poleg drugega v razdalji par korakov, sta skupaj streljala na sovražnika, poleg pa sta se spominjala svojih milih in dragih v vasi Sibnici ter se semtertja tudi razgovarjala o njih.

Sklonila sta se in razgovarjala. Sredi razgovora je starejši brat omahnil in padel. Zadel ga je svinčenka.

Mlajši brat je nehal streljati. Skočil je k ranjencu: zadet je bil v nogo, kost je bila poškodovana, toda ne zlomljena.

Prihitej je še en vojak iz bojne vrste in njih dvojica sta odnesla ranjenca iz bojnega meteža nekoliko na stran, kjer je bilo naravno zakloni-

šče. Otvorila sta svoje torbice, odprla higienske zavojce ter obvezala rano in nogo, da bi ustavila kri dotlej, da ranjenec pride na previjališče ali pa ga najde kak bolničar.

Brat in prijatelj sta hitro končala svoj posel. Stopila sta k ranjencu ter motrila borbo.

»Krvavo je to klanje!« pripomnil je brat.

»Naskočil je Turek naše položaje kakor besen.«

»Da, kakor blazen prodira naprej.«

Kakor da bi se na nekaj spomnil, se je ranjenec okrenil k bratu in prijatelju.

»A zakaj stojita sedaj tu?«

»Da sva ti na pomoč. Potreboval boš karkoli.«

»Ne, ne, prav nič več vaju ne potrebujem.«

»V skrbih sva za tebe.«

»Pustita sedaj skrb meni in brigajta se za splošni narodni blagor.«

»A ti boš tu sam ostal?«

»Nič ne bodi v skrbih. Vrnita se, ti brat in ti prijatelj v bojno vrsto. Meni je tu dobro. Počakal bom tu na bolničarja in na vaju. Ne potrebujem vaju, tam v boju, tam v bojni vrsti pa vaju potrebujemo. Ako ostaneta tu, manjka v boju treh borcev.«

»Ako bo še kdo ranjen in ako ga odneso iz bojne vrste, bodo zopet trije boritelji manj... tu trije, tam trije in tako na raznih straneh... Bogami, ako bo tako šlo, nas Turki, kakor besni, še lahko potisnejo s pozicij...«

»Tako je! Prav praviš!« sta oba pritrdila.

In ako je tako in ako govorim resnico, potem se požurita v bojno vrsto, da bo več borcev.«

Poslovala sta se in jela prodirati, joč naprej, ponovno z vso ljutostjo streljati na neprijatelja.

Štajersko.

Iz Trbovelj. Dne 4. junija je šla žena železniškega delavca Ojsterška Julija čez progo v momentu, ko je bil osební vlak že signaliziran in zavornice zaprte. Stroj je zgrabil in vrgel na prožni nasip, kjer je oblačila smrtno nevarno ranjena.

Iz Celja. »Grazer Tagblatt«, uradni list celjske okrožne sodnije, piše: »Poslanec Verstovšek je pred kratkem trdil, da je celjska okrožna sodnija zaukazala župnijskim uradnikom v svojem področju nemški običajni jezik s sodišči. Vsakdo pa ve, da sodnija ne more župnijskim uradnikom ničesar ukazovati. Res je le, da je okrožna sodnija zaukazala podrejenim okrajnim sodiščem, naj običajno z župnijskimi kot matricnimi in torej državnimi uradi v nemškem jeziku, ki je notranji uradni jezik. V kakem jeziku pa župnijski uradi te vloge rešujejo, ne pride pri tem v poštev. Za župnijske urade so ukazi ordinarijata merodajni.« Če je stvar taka, bi bilo pač zanimivo zvedeti, ali bodo župnijski uradi dosledno vračali nemške dopise okrajnih sodišč in tako na najpripustnejši način preprečili izvrševanje predznanega kotizanovega ukaza? Dosedanje skušnje nam ne dajejo mnogo upanja. Zgodilo se je tudi že pred leti, da je prišel iz Maribora na župnijske urade oster ukaz, naj se respektira nemški uradni jezik državnih uradov. Zdi se nam, da so celo klerikalni listi na pritisk nekaterih narodnoštevskih župnikov enkrat rahlo ugovarjali, potem pa na migljaj s kolom za vselej umolkili. Poslanec Verstovšek bi si pridobil veliko uslugo, ako bi tozadevno interpelliral na magistrskem Stalnem trgu; dolžan je tudi odgovor gospodi pri celjski okrožni sodnji, ki se javno veseli, da se je s svojo interpellacijo blamiral.

Iz Celja. Zadnje dni preteklega tedna se je selilo nekaj oddelkov c. kr. okrajne sodnije iz magistratnih razvalin v »nove« provizorične pisarne v grofijskem poslopju (Šolske ulice). Nekaj okrajne sodnije pa ostane v Radakowitschevi hiši tako dolgo, da se bo začel tudi tam strop udrti. Bil je ginljiv prizor, ko je vleklo par sestradanih kljuset počasi, udano v svojo usodo, na velikem vozu stali in za par grošev modernizirane omare, stole, akte in drugo staro šaro, katera se v bujni uradni fantaziji imenuje pohištvo c. kr. okrajne sodnije, po celjskih uicah v staro grofijo. Za vozom so korakali višji in nižji uradniki, premišlujoč o tem, kako bi moralo pač biti za nje in za stranke prijetno, ako bi bila že na vrsti selitev v novo justično palačo v Celju! Morda so jim šle misli tudi dalje, n. pr. do takih sodnikov, ki se kot državni poslanci lahko valjajo po foteljih udobnih restavrantov, kavarn in klubov, pozabljajoč na svoje zveste volilce in njihove pisarne in mirno prepuščajoč erarju, da še zavleče za par let stavbo sodnijskega po-

slopa v Celju. Kaj se zna? Na celjskem magistratu so letos kupili par turških srečk; če zadenejo glavni dobitek, pa mestu ne bo trebalo več od države najemnine in potem se utegne vendar kaj v prilog stavbi sodnijskega poslopja zgoditi. To so višji interesi, katerim se celjski sodnijski uradnik pokorno podvrži; v sedanji draginji in pri slabih zasluhkih je pa itak bolje, če se že v pisarni prahu in nesnagi do sitedga nažre!

Iz Celja. (Tekmovalnost streljanje gimnazijcev. Neaktivnost ravnatelja Profita in pa studentenheimovcev.) Po vzgledu drugih avstrijskih srednjih šol se je podučevalo tudi na celjskem strelišču dijak 7. in 8. gimnazijskega razreda v streljanju. Nadporočnik Jost in poročnik Juvanc od domobrancev sta to delo opravljala in kakor je pokazalo tekmovalno zaključno streljanje zadnje nedelje, tudi dosegla lepe uspehe. Pri tej zaključni slavnosti pa je zakrivil do sitedga znani gimnazijski ravnatelj Profit nekaj grdih netaktičnosti. O nedeljski prireditvi se navzlic njemu patrijotičnemu in najmanj internacionalnemu značaju ni obvestilo niti slovenskega časopisja, niti mero-dajnih slovenskih krogov v mestu in okolici. Celjska višja gimnazija vendar še ni na Pruskem, temveč v dvojezičnem mestu Celju in vzdrževana ter obiskovana tudi od Slovencev! Drugod, v Mariboru in v Ljubljani so postopala ravnateljstva srednjih šol bolj taktično in pravilno, ko zagrizeni in proti Slovincem celo ob takih uradnih in patrijotičnih prilikah sovražni Klemen Profit! In šlo se je tudi v redu od gimnazij ali iz vojašnic na strelišče, ne pa z vojaško godbo od — studentenheimov! Zlasti mučno in za Slovence izzivalno pa se je ta patrijotična slavnost končala! S strelišča namreč niso šli dijaki skupno in v redu nazaj, temveč so se obesili studentenheimovci in drugi nemški gimnazijci na vojaško godbo, ki je korakala čez most in po Novi ulici mimo Nemškega doma (torej ne k gimnaziji, kjer bi bili morali iti nemški dijaki narazen) in potem po Kolodvorski in Graški cesti proti Studentenheimu! Na Graški cesti so tuili nemški studentenheimovci heil in izzivali s huronskim heilanjem Slovence — notabene za vojaško godbo in v spremstvu spoštovanega studentenheimovskega vodje in c. kr. profesorja! Tako se v Celju pod ravnateljem Profitom aranžirajo in končajo patrijotične dijaške slavnosti. Slovensko prebivalstvo v mestu se je nemalo škandaliziralo in pozivamo deželni šolski svet, da to zadevo preišče in pouči ravnatelja Profita, kako smejo hoditi gimnazijci po mestu in kako se imajo v spremstvu c. kr. profesorjev obnašati tudi v Celju.

Iz Celja. (Celjsko pevsko društvo) je priredilo v nedeljo po daljšem času zopet večji koncert, čegar pevske točke so obsegale izključno skladbe domačega skladatelja dr. A. Schwaba. Obisk koncerta je bil sijajen; poleg množičnega celjskega meščanstva je prišlo obilno za glasbo vnetih gostov iz vseh večjih krajev Spodnjega Štajerja. Med občinstvom smo opazili tudi koncertnega vodjo M. Hubada iz Ljubljane, H. Druževiča iz Maribora in še druge glasbene strokovnjake. Nastopil je moški in mešani zbor, skupno do 70 pevk in pevcev; nastop je nudil vsled lepo okrašenega odra že zunanje mično sliko. Kot solisti so nastopili gđ. Lilekova (v ženskem zboru »Deklete, podaj mi roko«), Ernest Vargazon (v mešanem zboru »Zdrava Marija«) in Br. Zemljčič »Vasovalcem«. Dirigiral je skladatelj dr. A. Schwab sam, ki mu je občinstvo pred in po koncertu prirejalo burne ovacije. Celjski Slovenci in Slovenke so mu poklonili v spomin na ta večer krasen venec s travin in srebrno kanglico. Dar spominja na dr. Schwabovo pesem »Zlata kanglica«. Posamezne koncertne točke so se morale na burno zahtevo občinstva ponavljati. Strokovno oceno tega koncerta si pridržimo.

Št. Pavel pri Preboldu. Ženska Ciril-Metodova podružnica priredi v nedeljo 15. junija 1913 ob 3. popoldne pod kozolcem g. Norbert Zaniera v Št. Pavlu igri »Poštna skrivnost« in »Trije tičiki«. Potem prosta zabava.

Iz Mozirja nam poročajo: Mozirski in rečiški gostilničarji so nam s 1. junijem podražili pivo za 4 vin. Med občinstvom se slišijo vsled tega podražanja prav hude pritožbe, grozi se celo z bojkotiranjem piva in gostiln.

Iz Ormoža. Svojo udeležbo pri slavnosti, dne 15. junija 1913 v Frankovcih so prijavila sledeča društva: Sokol v Središču, Sokol v Ormožu, požarni brambi v Središču in na Harkedu, veteranska društva v Središču, pri Svetinjah in na Humu, Ciril

Metodove podružnice v Središču in v Ormožu, Čitanica v Ormožu, Kat. izobraževalno društvo v Ormožu. Nasprotnikov se loteva silna nervoznost. V ponedeljek sta se peljala v Ptuj Verhovščak in Bauman Franc iz Ormoža, da preprečita slovensko slavnost. Politična oblast gotovo ne bo prepovedala Slovincem slavnosti na domačih tleh. Čudimo se le, da dovoli nemško izzivanje v Loperšicah. Naj si predstavljajo, kaj bi storili nemški Zgornještajerci, ako bi slovenske požarne brambe priredile, recimo, v Gradcu svoj župni zlet. Za red in mir bo skrbljeno, Nemca se ne bo dotaknil nihče, pa zaradi par neljubih nemških gostov si ne damo prepovedati veselice in tudi ne žaliti od c. kr. političnih oblastev. Veselična prostora v Loperšicah in Frankovcih sta pol ure oddaljena, nevarnost spopada izključena. Dolžnost glavarstva bi bila, prepovedati izzivanje slovenskega prebivalstva in »Gautag« preprečiti. Opozarjamo še enkrat, da je slavnost obče slovenska prireditve brez ozira na stranke.

Iz Rogatca. (Albanec ob Sotli.) Opažamo že dalje časa, da hodi tajnik okrajne bolniške blagajne in nastavljenec tukajšnjega užitniškega društva Henrik Praunseis, znani vsenemec iz Ljubljane, po svojih službenih potih s puško na rami. Nočemo preiskovati, ali sili Praunseisa k tej albanški šegi posebnost hrabrost, združena z neozdravljivo srčno napako ali slaba vest. Ugovarjati pa moramo odločno proti temu, da bi taki uradniki strašili s puško na rami po okraju. Takih nazorov bo gotovo tudi ptujski c. kr. okr. glavarstvo in pa c. kr. okrajno finančno ravnateljstvo.

Iz Št. Petra pod Sv. gorami. Umrl je v Dekmarci posestnik Fran Uršič, brat živnozdravnika Antona Uršiča v Št. Jurju ob Južni železnici. Nakopal si je bolezen v nemških rudnikih. — Modras je pičil dekle Ano Polak v prst leve roke. Hitra zdravniška pomoč jo je rešila.

Iz Ljutomer. Naši čitatelji so že izvedeli, da so Slovenci pri zadnji občinski volitvi v tretjem razredu zmagali. Proti Slovincem so volili vsi državni uradniki, češ, da morajo dobiti v roke tudi ta razred. Mislili so, da bodo Slovenci razcepljeni, vendar pa so se motili. Slovenska stranka je naravnost sijajno zmagala, disciplina bila je izvrstna. Kot značilno, kako se poda proti Slovincem vse v boj, je to, da je politični uradnik, koncipist Viktor Kastner-Pöhr, ki je bil pri orožnih vajah, volil po pooblaščenju in da se okrajni tajnik Peter Žolgar, ki se je kot vladni zastopnik udeležil volitve, ni mogel premagati, da ne bi volil z nasprotniki. Tedaj niti politični uradniki niso imeli toliko takta, da bi se vsaj volitve zdržali v kraju, kjer uradujejo. Navadno se politični uradniki ne vtičajo v strankarske boje. Gospodu Kastnerju-Pöhrju še pri vsjakih ni dala naša volitev miru. Mi svetujemo temu gospodu, da se naj briga rajše za koristnejše stvari, n. pr. naj se uči slovenščine, da bode mogel z ljudmi govoriti in v slovenskem jeziku uradovati ter že sedaj opozarjamo višjo oblast na to, da pri prvi priliki ga imenuje v kaki nemški kraj, kamor gotovo bolje spada, kakor med nas Slovence.

Drobne novice. Iz Celja. V hiši kaplana Šribarja na Vidmu je padla 75letna Neža Šribar z nezavarovanih stopnic v drugem nadstropju globoko v pritličje in se tako poškodovala, da je umrla. Zato je bil lastnik hiše, trboveljski kaplan Šribar obsojen na 50 K globe ali tri dni zapor. — Iz Maribora. 22letni hlapec Franc Bauman iz Šalovec v Ljutomerem okraju je bil zaradi poskušene ropa nad posestnico Zorko v Kušaku obsojen pred porotnim sodiščem na 6 let težke in poostrene ječe. — V Horgasu pri Gradcu se je ustrelil 21letni poročnik od 41. pešpolka v Černovcih Leo Jasček. — Iz Ptuj. Delavec Simon Veršič v Bukovcih se je sprl v noči od 4. do 5. junija s svojo ljubico dekle Marijo Roškar in jo je z nekim instrumentom osuval po trebuhu. Marija Roškar se je čutila že 8 mesecev mater. Veršič je z udarci otroka ubil in mater težko poškodoval.

Koroško.

Hotel Trabesinger v Celovcu. Koroško. Trd, hud boj bijejo koroški Slovenci za svoj narodni obstanek. Nemci jih hočejo na vsak način uničiti gospodarsko in narodno. A naši bratje v Korotanu se hrabro branijo. Ustanovili so si že lepo narodno-gospodarsko organizacijo po deželi in tudi v mestu Celovcu vidno napredujejo. Imajo krepko razvito delavsko organizacijo, pa tudi inteligenca se zbira v svojih društvih. Središče vsega življenja koroških in celov-

skih Slovencev pa je sedaj slovenski narodni hotel Trabesinger v Celovcu na Velikovski cesti št. 5. Hotel Trabesinger je edino slovensko narodno podjetje, ki zasluži, da ga vsi Slovenci brez razlike prav izdatno podpiramo, bodisi s svojim obiskom, bodisi da drugim znancem in prijateljem svetujemo, da ob priliki, ko se mudijo v Celovcu, edino to narodno gostilno posejajo. Slovenci in Slovenke! Kedar toraj greste v starodavni Korotan, ustavite se vselej v slovenski gostilni v hotelu Trabesinger; tam dobite dobro postrežbo, lepe sobe po nizki ceni, izvrstno kuhinjo in izborna pristna vina. V hotelu najdete tudi prijetno slovensko družbo.

Cesarjev spomenik. Občinski svet v Celovcu je sprejel soglasno predlog župana dr. Metnitza, da se postavi v mestu spomenik cesarju Francu Josipu I. Delo se je podelilo domačemu kiparju Josipu Kassinu.

Požar. V Doleh je pogorelo celo gospodarsko poslopje posestnika Trinkerja, po domače Polanca. Vžgala se je na več krajih že tudi hiša, katero so pa končno rešili. Kako je nastal ogenj še ni znano, sumijo pa, da je bil ožen potaknjen.

Samomor. Pri drugem bajaranu v gozdu pri Šmartnem pri Celovcu so našli včeraj boljše oblečenega, srednje starega tujca s prestreljeno glavo. Mož je bil še živ, toda pri nezvesti. Odpeljali so ga v celovško bolnišnico, kjer je ponoči, ne da bi se zavedel, umrl. Iz spisov, ki so jih dobili pri samomorilcu sklepajo, da je identičen z nekim Josipom Heinom iz Gradca.

Primorsko.

Goriške deželnozbornske volitve. Socijalnodemokratska stranka je proklamirala za svoje kandidate v 5. volilnem razredu Josipa Tuntarja, Alojzija Toneta in Alfreda Callinija.

Občinske volitve v Trstu. — Ožje volitve. V četrtek, dne 12. t. m. se vrše ožje volitve za tržaški občinski svet. Slovenci pokazali ste svojo zavednost prvi volilni dan in z zadovoljstvom se konstatira povsod, da ste dosegli povsem zadovoljive uspehe. Tega ne morejo tajiti niti vaši nasprotniki, dasi poskušajo na vse možne načine vaš napredek prikrivati. Pri tem pa imajo samo edini namen, da bi vas preplašili, da bi vas pripeklili v zmoto in da bi vas napravili mlačne in odvrnili od ožje volitve. To je edini njihov namen, kajti vsi nasprotniki se boje hude in ostre slovenske opozicije, ki je že marsikaj dosegla v dobrobit ne samo v prvi vrsti slovenskega prebivalstva mesta Trsta in okolice, marveč tudi v dobrobit celega mesta. Pri današnjih razmerah na avstrijskem slovenskem jugu, kjer se pojavljajo redno vedno bolj čudna razkritja, je vedno bolj potrebna vsaj stroga in ostra kontrola gospodarjev na mestih, ki razpolagajo, odnosno ki manipulirajo z denarjem celokupnega prebivalstva. Zato je treba zastaviti vse sile, da se slovenski volilci ne preslepe od nasprotnikov s tendencijsnimi poročili, da se ne vsejedo na stavljenec jim limanice zahrbtnih in zvijačnih nasprotnikov. Vaše nasprotnike, sovražnike slovenskega življa ob Jadranu, poznate Slovenci menda zadostno. Znano vam je tudi, kakšni kavalirji so ti ljudje in kaj hočejo doseči s svojo zakulisno igro. Proč s prevarami. Pošteni Slovinci in Slovanci naj se postavijo z vso odločnostjo v bran tujemu nasilju, v bran tujemu gospodarju. Sedaj gre za ožje volitve. Slovenci pokazali ste, kaj zmorete če hočete. V prid vaših družin, v prid vaših otrok, sorojakov in naroda je, da ne odnehate od boja, marveč, da pomnožite svoje moči in se še bolj izkažete pri bodočih ožjih volitvah. Volilci okoličani! V drugem razredu izbirate med slovenskim kandidatom, domačinom, in med zastopnikom socijalne demokracije, zastopnikom stranke, ki nima razumevanja za okoličanske gospodarske potrebe, in ki naravnost nasprotuje vsem našim narodnim težnjam. Dokažite Slovenci z glasovnicami, da je okolica naša in volite vsi vašega kandidata g. dr. Justa Pertota, če hočete, da zastopa vaše interese domačin in da se ne bo rogal nad nami mednarodni tujec. Isto velja tudi za ostale okraje, kjer se vrši ožja volitev. — V III. vol. okraju izbirate Slovenci med zagrizenimi in podlimi sovražniki slovenskega življa v Trstu, med laškimi kandidati in med vašimi slovenskimi kandidati, ki hočejo zastopati v našem interesu opozicionalno stališče. Vaša kandidata sta gg. dr. Otokar Rybač in dr. Edvard Slavik. — V IV. mestnem volilnem okraju se bo bil boj proti laški gospodujoči stranki. Slovenski volilci naj gledajo na to, da to premoč čim bolj oslabe, da se ne izrab-

lja ta v škodo njim samim v nasprotno strankarske namene in v škodo občine. Tržaška mestna uprava naj stoji pod strogo kontrolo in kritiko nepristranskih zastopnikov manjšine. To je v dobrobit Slovencev, v dobrobit cele občine. Slovenci vaši kandidati so Fran Kravos, zasebni uradnik, Ant. Muha, črkostavec in odvetnik dr. Ferdinand Cerne. — To so vaši kandidati Slovenci v mestu in okolici, za te pojdite v boj in pustite pri miru ves hujskanje, grožnje in ves humbug nasprotnikov. Slovincem mora ostati ob Primorju, če že ne povsod samostojen in sam gospodar, vendar kot odločen faktor pri gospodarstvu, kajti sicer bodo delali z vami vaši zedinjeni nasprotniki hujše kot svinja z mehkom.

V Sv. Križu priredi šolska mladina v nedeljo, dne 15. junija na grajskem dvorišču slavnost. Začetek ob 4. popoldne. Ker se ves dobiček porabi za šolske potrebščine revnim otrokom se preplačila s hvaležnim srcem sprejemajo. V slučaju slabega vremena se slavnost preloži na poznejši čas.

Marogasti legar v Trstu. Snoči je umrl za legarjem v pomorskem lazaretu bivši krmar parnika »Vorwärts«. Stanje ostalih 21 bolnikov je zadovoljivo. Zdravniki izražajo upanje, da bodo vsi okrevali. Moštvo parnikov »Melpomene« in »Dubrovnik«, ki je v zdravniškem nadzorstvu, je zdravo. V Magdalensko bolnišnico so pripeljali včeraj enega bolnika, ki je obolel za legarjem.

Pomanjkanje vode v Trstu in v Istri. Mestni hidrotehnični urad tržaški je sporočil, da grozi vsled neprestane vročine pomanjkanje vode. Ta urad je odtegnil vodo včeraj že več okoličanskim odjemalcem, ker preti nevarnost, da nenadoma zmanjka vode v mestu. Obenem poziva hidrotehnični urad, da naj se občinstvo, posebno če vročina vzdrži brez dežja, preskrbi s potrebno vodo v zgodnjih jutranjih in večernih urah. Če bode nujno potrebno omejiti se nadalje dotok vode, se bo ta vzela najpreje industrijskim podjetjem.

Slovensko izobraževalno in podporno društvo v Opatiji priredi, kakor je bilo že sivočasno javljeno, v nedeljo 15. junija t. l. izlet iz Voloske-Opatije v Senj, s salonskim parnikom »Slavija«. Odhod parnika z Reke ob 3/4, na 1. iz Voloske ob pol 2., iz Opatije pa ob 2. popoldne. Na parniku svira vojaška godba c. in kr. pešpolka grof Jelačić št. 79. Vozna cena tja in nazaj 3 K za osebo. Restavracija na parniku. Rojaki, bliža se dan, ko nam bode zopet dana prilika manifestirati hrvaško-slovensko vzajemnost, a to pot na skrajni postojanki hrvaške kraljevine, v zgodovinsko slavno mesto Senju, ki je s svojo trdnjavo »Nehaj gradom« pod ponosnim »Veletom« branil sto in stoletja last. Jadransko morje, proti dušmaninom in ga tudi ohranil naši lasti. Nudi se vam prilika, kakršne v narodnem pogledu, v svojem življenju se niste imeli. Zato naj bode naša deviza: vse, kar le slovensko misli, v nedeljo 15. junija t. l. v Senj.

Skupščina družbe sv. Cirila in Metoda za Istro se je vršila letos v Kršanu. Skupščina je bila zelo dobro obiskana, prišli so rodoljubi, prijatelji naše mladine in razvoja slovenskega življa iz vseh krajev Istre. Skupščino je otvoril in jo vodil predsednik prof. Spinčič. V krasnem govoru je naslikal pomen in razvoj družbe in njeno delovanje tekom minuloga leta. Narasli so stroški družbe, ki vzdržuje sedaj 55 hrvaških šol s 75 učitelji. Lansko leto je otvorila družba 8 novih šol z 12 šolskimi močmi. Po temeljitih poročilih družbenega tajnika Viktorja Cara Emina in po skrbno sestavljenem poročilu blagajnika Julija Mirana ste bili obe poročili z hvaležnim odobravanjem vseh navzočih sprejeti in potrjeni. Nato je predsednik zaključil zborovanje. Po zborovanju se je vršil koncert pevskega društva »Lovor« in prosta zabava, katere so se udeležili vsi skupščinarji.

Neurje. Včeraj je vladalo nad mestom Reko strašno neurje. Padala je tudi debela toča. Med nevito je udarila strela v mestno telefonsko centralo, ki je napravila precej škode in povzročila daljše prekinjenje v urbanem in interurbanem prometu. V okolici mesta je udarila strela v neki hlev. Ubila je eno kravo in užgala hlev, ki je popolnoma pogorel. Na vojaškem vežbališču je udarila strela tik pred stotnjico pešcev. Vojski so popadali skoro vsi po tleh, k sreči pa ni nobeden nevarno poškodovan.

Pregnan iredentist — bivši podžupan na Reki. Na Reki je povzročil veliko pozornost med vsem prebivalstvom in posebno veliko konsternacijo med laškimi kamorasi nenadni izgon bivšega reškega podžupana dr. Bacicha-Giradelli je iz Avstrije. Dr. Bacich-Giradelli se je preselil v

Ancono in se je vrnil na Reko, da uredi svoje družinske zadeve. Toda takoj drugi dan po svojem prihodu je dobil dr. Bacich-Giradelli od policije ukaz, da mora takoj zapustiti mesto. Policija je odredila izgon zaradi njegovega iredentističnega spletkarstva.

V zmislu § 17. družbenih pravil se sklicuje

občni zbor

delniške družbe

Narodne tiskarne

za soboto, dne 14. junija 1913 ob 6. zvečer v uredniških prostorih Ljubljana, Knaflcova ulica št. 5.

DNEVNI RED:

1. Nagovor predsednika.
2. Poročilo upravnega odbora o poslovnem letu 1912 in predložitev letne bilance za dan 31. dec. 1912.
3. Poročilo nadzorstvenega odbora in podelitev absolutorija.
4. Predlogi upravnega sveta glede razdelitve čistega dobička.
5. Volitev upravnega odbora.
6. Volitev nadzorstvenega odbora.
7. Posamezni nasveti.

Opomba: § 16. Kdor hoče na obnem zboru glasovati, mora svojo delnico vsaj 5 dni pred obnim zborom vložiti v družbno blagajnico.

Upravni odbor Narodne tiskarne.

Dnevne vesti.

— Iz seje deželnega šolskega sveta se pripoveduje znamenit pripetljaj, ki kriči o korupciji naše klerikalne stranke! V ti velevažni korporaciji je sedaj sedem zastopnikov S. L. S. Ti ljudje imajo v deželnem šolskem svetu svojo večino in v pest se smejejo vsakemu drugemu, posebno pa vladi. V vrhovni deželni šolski oblasti je vlada prava ničla, in le tako slabotni zastopniki vlade, kot je baron Schwarz v deželi, je mogel osredniji vladi v sankcijo priporočiti zakonski nestvor, s kojim se je vlada sama obglavila v našem deželnem šolskem svetu! Ali to naj baron Schwarz in centralna vlada med sabo uredita, kakor jima drago. — Že naprej pa se je moralo vedeti, da bodo klerikalci uganjali v deželnem šolskem svetu strahovlado, in da bodo vse pravice s svojimi faršinkami kanoni pomendrali. In tako se tudi godi: vlada pa tretja ob strani kot z vodo polit kodir. Značilen v tem oziru je slučaj oddajanja služb na šoli v Spodnji Šiški. Bilo je razpisano mesto, za katero je prošil edin kompetent g. M. Moč najboljši kvalifikacije, z odličnim izpitom in z izbornimi učnimi uspehi. Na vse pretege ga je priporočal deželni šolski nadzornik. V nadzornikovo besedilo pa se je vtaknil dr. Lampe ter oblastno spregovoril: »Tega ne bom imenovali, ta je Sokol!« In to pred zbranim deželnim šolskim svetom, očitno in brez sramu! No, pa kdaj je bilo še cigana sram? — Prosilec ni bil imenovan — ker je Sokol, ker je član postavno dovoljenega društva. Katoliški duhovniki — med njimi dr. Lampe — so poštenemu možu požrli vsakdanji kruh, ker telovadi v društvu, katero ni vseh spričenemu deželnemu odboru. To je krivica in korupcija, ki smrdi do neba, a vzlic temu ne opažamo nikjer tistega velikega razburjenja, kot smo ga pričakovali. Tako svinjarijo je treba visoko na steno pribiti, da bo zasmrdela na vse strani. »Zarja« molči, in tudi »Dan« nima čuta, da bi se pečal z zadevami učiteljstva, ter obešal po svojih plankah neznosne krivice, katere počenja deželni šolski svet. — Žalostno, ali resnično!

— Radi prevelikega napora. Zdi se, da hoče »Slovenec« razširiti med nami posebne nazore o vzrokih umobolnosti. Tako poroča, da je kardinal Vives-y-Tuto, papežev spovednik, radi prevelikega napora zblaznel. No, častitljivi gospod na papeškem prestolu gotovo nima drugega dela, kakor da časih kake drobtinice na tla vrže in spovedovanje sv. očeta gotovo ne provzroča takega napora, da bi spovednik zaradi tega znorel. Sicer je bil kardinal Vives-y-Tuto eden najpovplivnejših rimskih kardinalov, a pretegnil se ta gospod pač nikoli ni in tudi se ni imel s čim. Pri »Slovenecu« pa menda mislijo, da visoki cerkveni gospodje sploh ne smejo drugače znoreti, kakor radi prevelikega napora, ali vsaj hočejo, da bi ljudstvo verjeto. Vcepili bi ljudstvu radi mnenje, da najvišji gospodje znore od prevelikega dela za občni blagor, drugim ljudem pa se zmeša vsled alkohola, raznih boleznih ali kar koli. Take čenče bi »Slovenec« že lahko opustil. Kardinalu se je zgodila

človeška nesreča in najbrže je bil že po svoji naravi nagnjen na to, kajti bil je velik fanatik v verskem in političnem oziru in fanatiki so vedno nekoliko — udarjeni.

— Plemstvo je dobil podpolkovnik topničarskega polka št. 37 Alfred Podboj z naslovom plem. »Cene-tov«.

— Slovenskim književnikom! Društvo »Branibor« je izdalo za slovensko mladino koledarček, ki ima namen, vzbuditi v mladih srcih ljubezen do slovenskega jezika in slovenske domovine in vcepiti mladini narodno zavest in narodni ponos. Koledarček je izšel v 5000 izvodih in je bil v par mesecih popolnoma razprodan, kar je pač dokaz, da ustreza svojem namenu. Zato se je društvo »Branibor« odločilo, da izda tak koledarček tudi za leto 1913., a tako, da bo izšel že do 15. septembra t. l. Ker je društvu največ ležeče na tem, da bi bila vsebina koledarčka, ki je namenjena najdražjemu, kar imamo, slovenski mladini, res dobra in plemenitemu smotru primerna, se obracamo z vljudno prošnjo do slovenskih pisateljev, da bi nas podpirali v našem velevažnem podjetju ter prispevali za koledarček s plodovi svojega duha. Vsak prispevek, bodisi v prozi, bodisi v poeziji je dobrodošel, samo ako ustreza smotru — budi in krepi slovensko zavest in slovenski ponos. Prispevki se naj pošiljajo g. uredniku Rastu Pustoslavcu v Ljubljano, kateremu je odbor poveril redakcijo koledarčka. Prosimo slovenske liste, naj ta poziv ponatisnejo. — Odbor društva »Branibor«.

— Umrl je na Večni poti št. 2 gospod Ivan Rak, c. kr. poštni oficijal. Pokojnik zapušač vдовu in dva sina. Oficijal Rak je bil zvest somišljenik narodno-napredne stranke, član in svoječasi podpredsednik »Političnega in izobraževalnega društva za dvorski okraj«, ter se je kot tak, dokler je bil še zdrav, živahno udeleževal društvenega življenja. Malarija, ki se je je nalezel, ko je služboval na jugu, je sicer krepkemu možu v najlepši moški dobi, 46 let, prestrigla nit življenja. Bodi vrlemu somišljeniku ohranjen trajen spomin!

— Člane in odbornike »Političnega in izobraževalnega društva za dvorski okraj« pozivam, da se v čim največjem številu udeležijo pogreba bivšega društvenega odbornika gospoda Ivana Raka. Pogreb bo jutri, v četrtek ob 6. zvečer.

Predsednik.

— Avtomobilska vožnja Ljubljana - Celje se je jako priljubila ljubljanskim izletnikom in sploh občinstvu. Saj nam je ta proga odprla popolnoma nove kraje, v katere smo navadno le takrat prihajali, kadar smo bili k temu prisiljeni. Nihče se rad ne vozi s pošto, saj je tako dolgotrajna vožnja vendarle zelo mučna in utrudljiva. Prej smo dospeli v Trojane v petih urah, zdaj pa dospemo z avtomobilom v poldruzi uri. Povsod ob tej novi avtomobilski progi nahajamo lepe izletne kraje, ki nam nudijo vse, kar potrebujemo na takem izletu. Ti kraji pa imajo tudi vsa svojstva, da postanejo letovišča za počitka željne ljubljance. Vožnja je zdaj popolnoma urejena in odhaja avtomobil dvakrat na dan iz Ljubljane, in sicer ob pol 7. zjutraj in ob pol 4. popoldne. En voz je zelo eleganten, dočim dobi drugi v kratkem popolnoma novo elegantno karoserijo. Cene so zelo nizke, tako da vsakomur omogočujejo vožnjo v te prelepe kraje.

Iz Zgornje Šiške. V soboto, dne 7. junija je prišlo nekaj fantov iz Zg. Šiške ob 11. ponoči prepevat na vas. To je trajalo nad pol ure, nakar so se razrepenčili pod oknom hiše št. 14, kjer stanuje A. Z. Ker se jim pa ni hotel oglasiti, so začeli vpiti na vse grlo, da se je razlegalo daleč naokrog in rabili so tudi grde besede, dasi so jih tudi otroci bližnjih hiš poslušali. Stražnika pa ni bilo nobenega, da bi naredil mir.

Glasbena šola v Kranju priredi, kakor vsako leto, tudi letos, in sicer v soboto, dne 14. junija ob 6. zvečer javno produkcijo, pri kateri bo sodelovalo 32 gojencev.

Nevihita in strela. V ponedeljek je bila nezgodna vročina; cel dan so se zbirali od triglavskega pogorja proti Kamniškim planinam črni oblaki. — Proti pol 8. zvečer je začelo strahovito grmeti, strele so švigale nad Bohinjem in Bledom neprestano med dežjem in točo! Sapa je drvila oblake nad Kranjsko polje. V Spodnjem Bitnju pri Kranju je sedel v hiši pri odprtih oknih neki tamošnji posestnik, pri njem njegov 10letni sin. — Strela je udarila v hišo, šla skozi strop v peč, odkoder je odletela ter zadela imenovanega posestnika v glavo, ter ga na mestu ubila. Sin je padel v nezavest, iz kole se je kmalu prebudil; zgodilo se mu ni ničesar drugega.

Iz Begunj na Gorenjskem. Domesnevalo se je, da bo primanjkovalo vode v Begunjah, ako se občina Mošnje vodovodu občin Begunje, Radovljica in Lesce priklapi, in zato so bile zadnjeimenovane občine nasprotno priklopljenju. Vzlic zagotovitvi g. dr. Lampeta in deželnih funkcionarjev, da do suše ne bo prišlo, se je žalibože le prehitro uresničilo, česar smo se bali. Vas Begunje dva dni, 5. in 6. junija, ni imela vode (nikar farbat, da se v taki suši reservoir snazi). Seveda, nesnažne vode v potokih ima v izobilju, a iz vodovoda, od države in dežele (sic!) podprtega pa nič. Spominjamo se nekoga shoda, kateri se je vršil v našem župnišču, na katerem je gospod deželni finančni minister dr. Lampe na dolgo in široko razkladal, kako velike dobrote deli vsej deželi z napravo vodovodov, s podporami itd. To je bilo v času pred deželnozbornsk. volitvami. A kakor naš slučaj kaže, ni vse zlato, kar se svetli. Gospodje pri deželnem odboru, zdramite se! Namesto da zidate nepotrebne rezervarje, raje pritegnite našemu vodovodu še druge studence, ker teh je v izobilju. Begunjci nismo nikomur vode nevoščljivi, seveda pa zahtevamo v prvi vrsti, ker voda izvira na našem svetu, da imamo vode tudi sami zadosti. Poletje se bo pričelo, tuji se že oglašajo — kaj, če se pripeti nesreča, nič nam ne pomagajo prazni hidranti. Ali mislite, da mora vsled nenaklonjenosti deželnega odbora naše vrlo gasilno društvo morda še 1000 m cevi nabaviti, in to brez podpore? Mi plačujemo vodarino in druge troške — torej vode!

Klerikalno darežljivost si predstavlja idrijski katehet Oswald v čudni luči, ko piše, da je društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb v Idriji kaj rado prejelo od gostilničarja Fr. Didicha 100 K, a v njegovi dvorani se ni priredilo veselice na korist društvu, češ, da je klerikalen strankar. Predvsem dvomimo, da bi se bilo neprirediti veselice pri Didichu motiviralo s tem, da je klerikalen strankar, kajti društvo je obče človekoljubno in se pri njegovem delovanju nikakor ne more govoriti o najmanjšem strankarstvu. Morali so biti meročajni drugi razlogi, v prvi vrsti ta, da je bilo pričakovati na priredbi v nevtralnem lokalu večje udeležbe, kakor pa pri Didichu, ker so klerikalci sami nasprotni društvu. Očitati društvu dar in spravljati to z zvezo s političnimi zadevami, je zagrešila pač le Oswaldova neokusnost. Mislimo, da vendar Didich ni daroval društvu 100 K zategadel, da bo potem prirejalo društvo veselice pri njem in tako prejel dar z obrestni povrnjen, marveč ker je društvo podpore kot obče koristno potrebno in vredno. No, pa Oswald najbrže bolje pozna darežljivost svojih somišljenikov.

Dobrodelni namen katoliške posojilnice v Kandiji. Poroča se nam: Na zborovanju zaradi obrtno - nadaljevalne šole v Novem mestu, so nekateri klerikalci predlagali, naj bi se šolsko vodstvo obrnilo za podporo tudi do obeh denarnih zavodov t. j. v Novem mestu in v Kandiji. Nato je župan gosp. Rozman povedal bridko resnico, da od katoliške posojilnice kake podpore za šolo ni mogoče pričakovati, ker je ta zavod bojkotiral celo take, podpore vredne zavode, kakor je dijaška kuhinja in ženska bolnišnica v Novem mestu. To nas je osupnilo, kajti ta zavod v Kandiji, dasi je v klerikalnih rokah, ima skoro več opraviti z liberalci, kakor s klerikalci. Iz zadnjega letnega izkaza tega zavoda pa posnamemo, da je zavod za »dobrodelne« namene tekom svojega obstoja izdal nad 31.000 K in v pretečenem letu 3770 K. Gospodje v katoliški posojilnici in hranilnici v Kandiji bi dobro storili, če bi javnosti malo polasnili, v katere »dobrodelne« namene so šli vsi ti tisočaki, če niti takih človekoljubnih naprav ne podpirajo kot sta dijaška kuhinja in bolnišnica.

Nenavadno kokošje jajce. Navadna kokoš je znesla jajce veliko, kakor od pure, v sredi jajca pa je bilo še eno jajce kot od navadne kokoši. Lastnik tega jajca je gospod Jakob Koselj, posestnik na Brezovici pri Kropi.

Iz Zagorja ob Savi. Dne 8. junija se je vršil ponovni občni zbor Ciril-Metodove družnice v gostilni gospoda Ivana Müllerja. Prvomestnik gosp. Ivan Stepišnik je otvoril zborovanje ter pozdravil gospoda župnika Berceta, kot zastopnika glavne družbe. Po prečitaniu tajnikovega in blagajnikovega poročila, katero se je z zadovoljstvom vzelo na znanje, se je vršila volitev novega odbora. Ker se je dosedajni prvomestnik odpovedal vsled preobčilega posla, je bil izvoljen sledeči odbor: gosp. Ivan Taufer, prvomestnik; g. Poldka Ašič, namestnik; gg. Joško Dolensček, tajnik; njega namestnik Albin Gerčar

gdč. Berta Müller, blagajničarica; njen namestnik Ivan Prosenec; odborniki: g. Nežika Sadar, Korbar Dragotin, Lazar Miloš, Keršnik Fran; pregledovalci računov: gdč. Vera Weinberger in Ahčan Rudolf. Delegata za glavno skupščino: gdč. Berta Müller in Taufer Ivan; namestnika pa g. Poldka Ašič in g. Lazar Miloš. — Nato je v imenu glavnega vodstva gosp. župnik Berce pozival novi odbor na delo ter orisal zgodovino narodnega probujenja pred 25. leti v Zagorski dolni. Gosp. Berce je bil prvi narodni delavec, kateri je pričel buditi v Zagorju narodno zavednost in on je bil prvi, kateri je ustanovil tukajšnji Ciril - Metodovo podružnico, vsled tega je bil njegov govor z navdušenjem sprejet. — Občni zbor je tudi sklenil, da naj se glavno vodstvo naprosi, da bi se vršila glavna skupščina v Zagorju. — Mislimo, da bo vodstvo uvaževalo našo željo, ter nas s tem podkrepilo za nadaljne boje proti navalu germanizma. — Opazili smo pa tudi, da se nekateri rodoljubi radi osebnosti niso udeležili zborovanja. Obžalujemo te zasebne razmere, da so že tako daleč pognale korenine, da se hočejo nekateri odtegniti javnemu slovenskemu delovanju. Vsak, kdor ljubi slovenski narod, bi mu moralo biti sveto, da ne zanaša na slovensko kulturno polje osebnosti in upamo, da bodo v bodoče naše besede našle vsestransko povoljen odziv. — Pri delu za slovenski živelj v Zagorski dolini ne sme biti nobene osebne razlike in osebnih preprirov. Vsak naj pokaže po svojih močeh, da ljubi svojo domačo slovensko grudo.

Kinematograf »Ideal«. Samo danes in jutri predvaja se še krasna senzacijska drama »Zakrinkana ljubez« z gdč. Henny Porten v glavni vlogi. Tudi ostale točke veležanimvega sporeda so prvovrstne. — V petek prične se predvajati velikanski umetniški film »Dantejev Pekel«, o katerem piše dunajski list »Die Zeit« od 20. marca 1913 sledeče: Neutrudljiv film polastil se je sedaj največjega dela pesniške umetnosti, Dantejeve »Nebeške komedije«. V nebrojnih prizorih predočuje se nam potovanje Danteja in njegovega spremljevalca po pekl. Občudovati moramo velikanski aparat, s katerim filmska produkcija tudi najtežje situacije vprizori. Včerajšnja predstava v »Elitekino«, Wollzeile, posetili so med drugimi tudi namestnik pl. Bienerth, gospodje z italijanskega, bolgarskega, srbskega in kineskega poslanstva, kakor tudi mnogo gledaliških umetnikov, med njimi dvorni igralec Reimers in Zeska, ter se jako pohvalno izrekli o krasoti tega filma. — V Ljubljani se predvaja to velikanski kinematografsko delo od petka 13.—16. t. m. v kino »Idealu« pri vseh predstavah. Radi ogromnih nabavnih stroškov (za 4 dni 1200 K) so cene malenkostno zvišane. Nihče naj ne zamudi, in si ogleda ta umotvor. Predstave se vrše od 3.—4^{1/2}, 4^{1/2}—5.—6., 6.—7^{1/2}, 7^{1/2}—9., 9.—10^{1/2}.

S trga. Danes so na trg pripeljali prve letošnje hrške in so jih prodajali kilogram po 80 v. — Jajca so bila 3 komadi za 20 v. Krompirja je bilo le dva voza in je veljal 100 kg 6 K. Izredno veliko je bilo na trgu pa češenj iz Orlega in tamošnje okolice. Prodajali so jih liter po 30 v. — Tržno nadzorstvo je z ozirom na zasirjenost preiskalo mleko v 40. slučajih. V dveh slučajih je bilo 5 litrov zasirjenega in se je denaturiralo ter potem oddalo strankama nazaj.

S ceste. Ko je danes zjutraj vrtinar Matevž Cerar po Prešernovi ulici peljal z ročnim vozikom, ga je zadel električni voz, vsled česar je zadel padel in se na vratu poškodoval. Stražnik ga je odvedel v svrhu zaslišanja k policijskemu ravnatelstvu. — Okrog polu 10. ure se je pa pred mestno ledenico splašil Lovšeto vemu hlapcu konj in dirjal do Mahrove hiše, kjer se je zadel v zid in ustavil. Nesreče se kljub živahnemu prometu ni pripetilo nobene.

Društvena naznanila.

»Slovensko društvo v Ljubljani« ima v ponedeljek, dne 23. junija 1913 ob 8. zvečer v gorenjih prostorih (v salonu) gostilne pri »Roži« v Ljubljani svoj redni letni občni zbor s sledečim sporedom: Predsednikovo poročilo, blagajnikovo poročilo, poročilo pregledovalcev, volitev predsednika, volitev društvenega odbora, volitev dveh pregledovalcev in slučajnosti. Občni zbor je sklepčen, ako je 15 društvenikov navzočih. Občni zbor izvoli društveni odbor in dva pregledovalca. Društveni odbor obstoji iz predsednika, 9 odbornikov, izmed katerih jih mora vsaj 6 stanovati v Ljubljani ter 2 namestnikov, od katerih mora vsaj eden stanovati v Ljubljani.

Odborova seja »Matice Slovenske« bo v petek, dne 13. junija ob 6. zvečer.

Pevsko društvo »Zvon« v Šmartnem pri Litiji priredi 6. julija »Gozdno veselico« z raznovrstnim sporedom, kateri se objavi pozneje. Sosednja društva se prosijo, da se pri svojih prireditvah ozirajo na ta dan.

Godbeno društvo »Naprej« v Idriji priredi v nedeljo, dne 15. t. m. izlet v Belo, kjer koncertira v gostilni g. Fr. Likarja, po domače »Pri Fežnarju«. Odhod iz Idrije ob 12. polodnev. V slučaju neugodnega vremena se izlet preloži na nedoločen čas. Člani in prijatelji godbe se vabijo k polnoštevili udeležbi.

Dunajska podružnica slov. plan. društva priredi v nedeljo, dne 15. junija t. l. izlet na »Hohe Wand«. Odhod ob 3/4 na 8. zjutraj — Aspangbahnhof in Grünbach, Grosse Kanzel, Eicherthütte, Kleine Kanzel, Mayersdorf, Wenzendorf. — 5 ur hoda. — Vodi g. Fran Merlak. Izlet odpade ako dežuje ob času odhoda. Gosti dobro došli!

Razne stvari.

* Samomor polkovnika Kusmina. K samomoru polkovnika ruskega generalnega štaba Kusmina se poroča iz Varšave, da je bil Kusmin tri leta v službi neke tuje velesile, kateri je prodal vse mobilizacijske tajnosti. Ruski listi ne smejo o tej aferi ničesar pisati.

* »Sarto«. Pobožni romarji, ki si prišli v Rim častit papeža, so se zelo začudili, ko so brali na tramvajski vozev besedo »Sarto«. Trdno so bili prepričani, da Rim časti papeža, tem, da piše njegovo ime na tramvajске vozeve. Toda kmalu so bili razočarani, ko so izvedeli, da znaša »Sarto« začetne črke naziva tramvajске družbe, ki se glasi: »Societa Anonima Romana Tramway Omnibus«.

* Umori v Sarajevu. V ponedeljek zvečer so našli v Sarajevu svojel stanovanju umorjeno vdovo po predsedniku okrožnega sodišča v Kraljevem gradu Marijo Kobro Morilec se je splazil bržkotne v soboto v njeno stanovanje, kjer stanuje že dve leti sama, jo napadel in zadavil. Ali je bil to roparski umor ali umor iz maščevalnosti, niso dognali. Kot osumljenca so zaprli nekega vojaka, ki stanuje pri nekem častniku v isti hiši. Ta umor je povzročil po mestu veliko razburjenje, ker se je v zadnjem času pripetilo že več umorov, izmed katerih je najbolj razburil občinstvo umor nekega kočijaža, katerega sta umorila dva vojaška beguna v petek ponoči. Oba beguna so zaprli. — Sodna preiskava je dognala, da je vdova Kobro umrla vsled zadavljenja. Zmislje se je bržkotne precej silno branila, ker so našli v sobi odtrgan gumb vojaške uniforme, na katerem je bilo še košček plaga. Dalje je dognala preiskava, da je ukradel ropar 100 kron denarja v papirju in 700 K v zlatu. Obligacije v vrednosti 50.000 kron pa je pustil. Zvečer so aretirali kot sokrivca tudi nekega prodajalca premoga.

* Zeppelin na Dunaju. Ko je zapustil Zeppelin letalno polje, kjer se zasidrali njegovo zračno ladjo se je podal po že omenjenih oficijalnih sprejemih na Dunaj. Njegov balon so morali stražiti avstrijski vojaki celo noč. Drugi dan zjutraj pa je balon odplul zopet iz Avstrije in sicer po vodstvom dr. Eckenersa in je preplaval avstrijsko bavarsko mejo pri Suben ob 8. uri 7 min. popoldne. — Zvečer se je vršila na magistratu na čast gostu častna pojedina, katere sta se udeležila poleg Zeppelina dva njegova spremljevalca, nemški in naš poslanik, ministra Heinold in Trnka namestnik Bienerth, župan dunajski dr. Weisskirchner i. dr. Zeppelina sprejel v posebni avdienci tudi cesar, ik mu je podelil medaljo za znanost in umetnost, mesto dunajsko pemu je podelilo v spomin častno darilo in sicer zlato kaseto, na kateri pokrovo je gravirana panorama dunajskega mesta. Obdarovan in slavljen je zapustil Zeppelin dunajsko mesto in avstrijska tla.

* Mednarodni ženski kongres Budimpešti. — Inozemske delegacije v Pragi. V prihodnjih dneh se vrši, kakor smo že poročali, mednarodni ženski kongres v Budimpešti. Udeležbo tega kongresa od strani češkega in hrvaškega ženstva je na oduren način onemogočil ogrski šovinizem. Odklonil se je namreč govor češke poslanke Vik. Kunčičke, ki se je hotela potegniti z vso vnetostjo in niti lastno zgovornostjo za ubogo Slovake, ki trpe kot sužnji pod korupno in nasilno ogrsko vladno. Češko ženstvo je sklenilo, da priredi svoj kongres v Pragi, kjer bo predavala Vik. Kunčička svoj govor ne

motena. Češke ženske organizacije so povabile vsled tega delegatije ženskih inozemskih organizacij, ki se peljejo v Budimpešto, da obiščejo na poti zlato Prago, kjer jim bo dana prilika, da spoznajo močno organizacijo zavednih čeških žen in da jim bo dana prilika, da čujejo govor Kunčticke, ki ga je madžaronski šovinizem preprečil na mednarodnem kongresu ženstva. Temu povabilu čeških žen so se inozemske delegatije odzvale in so prišle v Prago. Prišle so delegatije iz Danske, Finske, Angleške, Nemčije, Švedske, Holandske in iz Amerike. Češke žene so sprejele goste nad vse častno v dvorani starostnega magistrata, kjer jih je pozdravil v navzočnosti številne množice v češkem in francoskem jeziku vseučilišni knjižničar Jan Emler. Zastopan je bil po svojih zastopnikih tudi mestni občinski svet praški in več drugih uradov. Zvečer se je vršilo slovesno zborovanje v Smetanovi dvorani. Govorila je slavni govor poslanke Vik. Kunčticke, ki je naslovljena: »Mali narodi in žene«. Ta govor je silno zanimiv in kaže globok študij ženske duše, ženskega dela in smotra in pomena žene posebno pri malih narodih. (Ta govor prinese dobesedno prihodnja številka »Slovenske žene«.) Govor je sledilo viharno odobravanje in izvajanje češke ženske prvobornilke Vik. Kunčticke so se pridružile zastopnice žena vseh inozemskih organizacij.

Telefonska in brzojavna poročila.

Poslanska zbornica.

Dunaj, 11. junija. Poslanska zbornica nadaljuje danes debato o finančni reformi. Opoldne so se sestali načelniki posameznih strank. Sprejet je bil predlog, da naj se v petek prične razprava o proračunskem provizoriju. Kot druga točka naj pride na dnevni red predloga o začasnem poslovanju. Pogajanja glede juljskega zasedanja so ostala brezuspešna. Kakor se kaže, poslanska zbornica ne bo zasedala meseca julija.

Referent za slovensko časopisje.

Dunaj, 11. junija. Okrajni komisar v Postojni Pitamic je poklican v tiskovni urad ministrstva zunanjih del kot referent za slovensko časopisje. Svoje mesto nastopi že 1. julija.

Z borze.

Dunaj, 11. junija. Vsled brzojavne intervencije ruskega carja v Sofiji in Belgradu se je položaj na borzi znatno zboljšal in kurzi so se znatno dvignili.

Političen umor.

Lvov, 11. junija. Maloruski dijak Dzygalo je ustrelil na hodniku vseučilišča profesorja Butowskega. Streljal je z revolverjem in oddal na profesorja tri strele. Zatrjuje se, da ima atentat političen značaj.

Ogrska kriza.

Dunaj, 11. junija. Danes sta izšli cesarjevi lastnoročni pismi na dr. Lukacsu in grofa Tiszu. V pismu dr. Lukacsu se vladar za izredno ljubeznjivostjo zahvaljuje odstopivšemu ministrskemu predsedniku za službo, izvršeno v težkih razmerah in z velikim požrtvovanjem ter poudarja hvaležnost za zasluge, ki si jih je dr. Lukacs zlasti pridobil za sprejem brambne reforme. — Odstopivšemu hrvaškemu ministru pl. Josipoviču je vladar podelil red železne krone I. vrste. — V drugem pismu poverja vladar grofa Tiszu začasnim upravitelstvom hrvaškega ministrskega portfelja. — Opozicija se še ni odločila glede svoje taktike v parlamentu. — Od jutrišnje seje se bo najbrže absentirala.

Črnogorska kraljica in italijanska kraljevska dvojica.

Cetinje, 11. junija. Uradni »Glas Crnogorca« javlja, da je šla kraljica v italijansko kopališče San Rossore, kamor pride baže tudi italijanska kraljevska dvojica.

Črne koze na Reki.

Reka, 11. junija. V mestu se je prigodilo več slučajev črnih koz.

Dogodki na Balkanu.

Vojna nevarnost na Balkanu.

Budimpešta, 11. junija. »Budimpeštanska korespondenca« poroča, da je ogrska akcijska družba za ladjeplombo po rekah in morju dobila obvestilo, da so bolgarske državne železnice ustavile ves tovorni promet na vseh progah do preklica in da bodo sprejemale le tako pošiljave, ki so naslovljene na adresu bolgarskega vojnega ministrstva, rdečega križa, dvorne uprave ali pa na kakšno drugo oblast. Vsled tega

sprejema zgorej omenjena akcijska družba le take pošiljave, namenjene v bolgarske postaje, ki so naslovljene na prej omenjene naslove.

Ruski car posreduje.

Sofija, 11. junija. V kompetentnih krogih se govori, da je ruski car brzojavno prošil bolgarskega in srbskega vladarja, naj preprečita bratomorno vojno, ter izjavil željo, da prevzame razsodniško mesto.

Osebnost posredovanje ruskega carja. — Napetost med Bolgarijo in Srbijo.

Belgrad, 11. junija. Ruski car je postal kralju Petru in bolgarskemu carju Ferdinandu brzojavko, v kateri ju zaklinja, naj za vsako ceno preprečita bratomorno vojno in izjavlja, da je osebnost pripravljen prevzeti razsodniško v bolgarsko - srbskem sporu.

To carjevo brzojavko je pozdravila z zadoščenjem vsa srbska javnost in jo tolmači tako, da je v prvi vrsti namenjena na naslov Bolgarske, naj se vendar v zadnjem trenutku iztrezni.

Vkljub osebni intervenciji carja Nikolaja se ni situacija čisto nič spremenila. Nasprotno položaj je še bolj kritičen, kakor je bil zadnje dni. Priljubljenost se vidi, da je Bolgarska zaprla mejo in zatvorila pisarno srbske železniške uprave v Caribrod, ter zabranila srbskim železniškim uradnikom povratek v domovino. Takisto je resnično, da so morali srbski častniki, ki so bili ranjeni pred Odrinom in so se zdravili v bolgarskih bolnišnicah, na povratku v domovino železniške vozove zapustiti in ostati v Sofiji. Vsled teh vesti silno narašča vznemirjenost v vsi javnosti.

Včeraj došlo poročilo, da so bolgarske čete na dveh mestih prekoračile reko Bregalnico in zavzele pozicije na ozemlju zavzetem po srbski armadi, se potrjuje. Ta dogodek se smatra kot znak, da se je Bolgarska za vojno že odločila. — Dr. Danev sestavlja, kakor je znano, koalicijski kabinet, v katerem bodo zastopani cankovisti in demokrati. To se smatra v srbskih političnih krogih kot nadaljnjo postružoče znamenje. Odločitev v bolgarsko - srbski krizi mora pasti v dveh ali treh dneh. — Ministrski svet je predstavil novo noto na bolgarsko vlado in poslanik dr. Spalajković jo osebno ponese v Sofijo. Nota urgira bolgarski odgovor glede sestanka balkanskih ministrskih predsednikov in revizijo bolgarsko - srbske zavezniške pogodbe ter naglašja, da bo Srbija smatrala kot negativno izjavo, ako bolgarska vlada na noto ne odgovori tekom 48 ur. Zatrjuje se, da je ministrski svet odklonil predlog, naj se takoj proglasi aneksija vseh po srbski armadi okupiranih pokrajin, čim odgovori Bolgarija na srbsko noto negativno. Sprejet pa je bil predlog, da srbska vlada v tem slučaju obvesti Bolgarsko, da vzdržuje okupacijo osvojenih pokrajin v celnem obsegu.

Dunaj, 11. junija. Srbski mirovni delegat Stojan Novaković se je snoči preko Dunaja peljal v Belgrad. Nasproti časnikarjem se je izrazil, da je položaj na Balkanu sicer veletkritičen, vendar pa še vedno upa, da se bo končno le posrečilo mirnim potim poravnati bolgarsko - srbski spor. Vest, da bi bil on (Novaković) določen za ministrskega predsednika v koalicijskem kabinetu, proglašajo, da bo čisto gotovo portfelj ministrskega predsednika tudi v eventualnem koalicijskem kabinetu pripadel sedanjemu ministrskemu predsedniku Pašiću.

Bolgarska ne odneha.

Sofija, 11. junija. Kakor se v poučenih krogih zatrjuje, vsebuje znana carjeva brzojavka tudi odstavek, da prevzame razsodniško, samo, ako Bolgarija in Srbija preje demobilizirata. Bolgarski politični krogi izjavljajo, da Bolgarija ne more demobilizirati preje, dokler se Srbija ne postavi striktno na stališče prvotne bolgarsko - srbske pogodbe in dokler Rusija ne prevzame jamstva, da bo glede ozemlja spornega med Bolgarijo in Srbijo merodajen tudi plebiscit (splošno glasovanje) vsega prebivalstva v bivšem skopeljskem sandžaku.

Pogoji Rusije za razsodniško.

Pariz, 11. junija. Ruska poslanka v Belgradu in Sofiji sta dobila od svojih vlad naročilo, izročiti srbski in bolgarski vladi pogoje, pod katerimi bi bila Rusija pripravljena prevzeti razsodniško v bolgarsko - srbskem sporu. Rusija izjavlja, da bo svojo nalogo rešila popolnoma nepristransko, in sicer na ta način, da bo dala tudi neruskim juristom priliko, izreči svoje mnenje o pravnih strani bolgarsko - srbskega spora. Končno poudarja ruska vlada, da je krepko odločena, prekiniti vse diplomatske vezi z ono državo, ki bi onemogočila

poravnavo bolgarsko - srbskega konflikta potom razsodnišča.

Pred odločitvijo.

Belgrad, 11. junija. »Politika« javlja, da je koncentracija bolgarske armade na srbsko - bolgarski meji pri Pirotu že docela izvršena. Vse čete, ki so bile preje pred Cataldžo in Odrinom, so sedaj zbrane na srbski meji. — Bolgarski četniki so že na več mestih prekoračili mejo. Vse kaže, da lahko vsak trenutek pride do izbruha sovražnosti.

Ministrska kriza na Bolgarskem.

Sofija, 11. junija. Dr. Danev je bil poverjen, da sestavi novo ministrstvo. Imel je pogovor z nekaterimi voditelji strank v svrhu ustanovitve kabineta na temelju široke koalicijske.

Vojvoda Putnik.

Belgrad, 11. junija. Srbski vrhovni poveljnik vojvoda Putnik je s posebnim vlakom odpotoval v Skoplje. Listi pišejo, da ima s sabo instrukcije za vse eventualnosti.

Bolgarsko - srbski spopadi.

Frankfurt, 11. junija. »Frankfurter Zeitung« javlja, da je prišlo pri Mečovu do krvavega boja med srbskimi voji in bolgarskimi četniki. Na srbski strani je bil ubit en častnik, 90 vojakov pa ranjenih.

Albanija.

Rim, 11. junija. O poročilu »Tempsa«, da je državni tajnik Merry del Val izjavil napram albaniskim škofom, da se bodo katoliški severne Albanije postavili pod varstvo Avstro - Ogrske, katoliški južne Albanije pa pod varstvo Italije, piše »Osservatore Romano«: Poverjeni smo izjaviti, da je ta vest popolnoma neutemeljena.

Valona, 11. junija. Djavid paša je s 3400 bolnimi vojaki zapustil Albanijo.

Grška urgira.

Atene, 11. junija. Grška vlada je urgirala tako v Sofiji kakor v Belgradu sestanek balkanskih ministrskih predsednikov.

Neutrlna Turčija.

Carigrad, 11. junija. Turška vlada je sklenila, varovati najstrožjo nevtrlnost v slučaju, da pride do bolgarsko - srbske vojne.

Kolera v bolgarski armadi.

Solun, 11. junija. Med bolgarskimi četami v Seresu je izbruhnila kolera. Do sedaj je umrlo za kolero že 100 vojakov.

Telovadno društvo »Sokol« v Ljubljani.

Danes, dne 11. junija je preminul naš zvesti član, brat

Ivan Rak.

Pogreb se vrši jutri v četrtek, dne 12. junija ob 6. uri popoldne iz hiše žalosti Večna pot št. 1.

Zbirališče točno ob 5 1/4 v telovadnici »Narodnega doma«. — Bratje, udeležite se polnoštevilo. — Na zdar!

Odbor.

Darila.

Upravištvu naših listov so poslali:

Za »Ciril - Metodovo družbo«: Lovro Petovar, Ivanjovci 30 K, nabrano v Virmetincih ob sklepu poučnega potovanja po ljutomerskih gorah dne 8. junija in Jakob Hrovat, potnik tvrdke Žnideršič & Valenčič iz Ilirske Bistrice 10 K. Skupaj 40 K. Za »Narodni sklad«: Politično in izobraževalno društvo za dvorski okraj mesto venca na krsto pokojnega svojega člana in bivšega odbornika g. Ivana Raka, c. kr. poštnega ofijala in posestnika 10 K. Živeli nabiralci in darovalci!

Umrli so v Ljubljani:

Dne 10. junija: Josip Mežnaršič, c. kr. domobranski narednik, 35 let, Domobranska cesta 2. — Jakob Hudnik, bivši tesarski mojster, 84 let, Karlovška cesta 24.

Dne 11. junija: Sestra Andrea Basener, usmiljenka, 66 let, Slomškova ulica 18.

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar. Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Razširjeno domače zdravilo. Vedno večja povpraševanja po »Moll-ovom francoskem žganju in soli« dokazujejo uspešni vpliv tega zdravila, zlasti koristnega kot bolesti utečujoče, dobro znano antirevmatično mazilo. V steklenicah po 2 — 3 — 4 po poštnem povzetju razpošilja to mazilo lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik na Dunaju, Tuchlauben 8. V zalozgah po deželi je izrecno zahtevali Moll-ov preparat, znanstveno z varnostno znamko in podpisom.

Slovenci in Slovenke! Ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda.

STOLLWERCK
mlečne karamele
redilne — okusne

5 kosov — 10 vinarjev
Pristne le. če
STOLLWERCK
na vsakem bonbonu!

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 300-2		Srednji zračni tlak 736 mm			
Junij	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
10.	2. pop.	736.4	24.7	sl. jug	sk. oblak.
9. zv.	735.3	19.1	sl. svzh.	jasno	
11.	7. zj.	734.2	15.8	„	brezobl.

Srednja včerajšnja temperatura 19.6°, norm. 17.2°. Padavina v 24 urah 0.0 mm.

Brez vsakega posebnega obvestila.

Tužnega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je po dolgi bolezni umrl dne 11. junija 1913 ljubljani soprog, oziroma oče, gospod

Ivan Rak

c. kr. poštni oficijal

Pogreb nepoznavnega rajnika bo v četrtek, dne 12. t. m. ob 6. uri popoldne iz hiše žalosti Večna pot 1.

Ljubljana, dne 11. junija 1913.

Alberta Rak roj. Lah, soproga. — Jaroslav in Milan, sinova. — Lovrenc in Franc, brata. — Katarina omož. Klopčič, sestra.

Potrtnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš iskreno ljubljani brat in stric, gospod

2081

Josip Mežnaršič

c. kr. računski podčastnik pri 27. domobranskem alp. pešp.

včeraj, dne 10. t. m. ob pol 6. zjutraj po kratki in mučni bolezni, v starosti 35 let, preminul.

Pogreb bo v četrtek, 12. t. m. ob 3. uri popoldne iz garnizijske bolnice v Ljubljani.

Novo mesto, 10. junija 1913.

Žalujoči ostali.

Izurjenega

koncipijenta
išče pisarna
dr. F. Müllerja, odvetnika v Celovcu.
Vstop takoj ali pozeje. 2075

1995 Prva domača tovarna
omar za led
Simona Praprotnika
v Ljubljani, Jenkova ulica št. 7.

Prevezemajo se vsa v stavbo in pohištvono: mizarstvo spadajoča: dela, katera se točno in po najnižjih cenah izvršujejo.
Velika zaloga gostilniških okroglih miz.
Ceniti sv. pošiljajo na zahtevo brezplačno in poštino prete.

Pri novih hišah kranjske hranilnice v Gradišču se odda razon 2066

materijal za nasipanje.
Povpraša se na stavbišču.

SANATORIUM „EMONA“

v Ljubljani, Komenskega ulica 4.
Privatno zdravilišče za notranje in kirurške bolezni. Porodnišnica. Medicinalne kopeli. Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Derganc, primar. I. kir. odd. dež. boln.

Gospodična (vrtarica)
išče brezplačne počitnice.

Ponudbe pod »Vrtarica« upravi »Sl. Nar.« 2065

Išče se 2069

gostilna na račun.

Ponudbe na upravnishvo »Slovenskega Naroda« pod šifro »Gostilna 2069«.

Mesečna soba

z delno oskrbo 2076

se išče od 1. julija dalje.

Ponudbe pod »št. 2076« na upravnishvo »Slovenskega Naroda«.

Išče se za takol
spretna šivilja

ki zna delati samostojno. Popolna oskrba in primerna plača po dogovoru. Stalno mesto! Ponudbe z zahtevami na 2073

Ivanko Cop, modistko, Jesenice, Gorenjsko

Vdova ali starejša pestunja

se sprejme k 3 otrokom.

Kje, pove upravnishvo »Slov. Naroda«.

Sprejme se takol
3 prodajalke

večje slovenskega in nemškega jezika v trgovino mešanega blaga. Ponudbe pod »F. F.« Slovenji Gradec. 2072

Proda se radi bolezni špecerijska trgovina

na zelo prometni cesti. Posebno primerno za mladega Slovenca. Ugodni pogoji. — Ponudbe: 2079

Giovanni Dionisio, Trst.

Pozor! Pozor!

Prodajalna

za špecerijo s popolno opravo, skladiščem in kletjo, nadalje 2078

pekarija
moderno urejena, s prodajalno in opravo je takoj za oddati.

Več se poišve: Prisojna ulica št. 1, I. nadstropje, vrata št. 21. 2078

Takoj se cenó proda
popolnoma nova 1998

sodavičarska naprava

t. j. steklenice za sifon in pokalice (krahlerji), stroji in voz za prevažanje sodavice. — Izučeni sodavičarji imajo prednost, prometa 50—60 K tedensko. Naslov pove upravnishvo »Sl. Narodak«.

J. Zamljen
čevljarski mojster

v Ljubljani, Gradišče 4

izvršuje vsa čevljarska dela do najfinnejše izvršitve in priporoča svojo zalogo

storjenih čevljev.

Izdeluje tudi prave gorake in telovadske čevlje.

Za naročila z dežele zadostuje kot mera pripislan čevlji. 237

Priporočamo našim
gospodinjam

KOLINSKO CIKORIJO

iz edine slovenske
tovarne v Ljubljani

V lepem in prometnem kraju na Gorenjskem,
tik farne cerkve in tik kolodvora,
se da v najem za več let ali prodaja
dobro vpeljana 1993
mizarska delavnica
pripravna tudi za vsako drugo obrt. —
Naslov pove upravništvo »Slov. Naroda«.

Trgovina z meš. blagom
na najboljšem prostoru v Zeleni jami št. 53
se odda za mesec avgust
pod prav ugodnimi pogoji. Več se
poizve na **Sv. Petra cesti v pro-**
dajalni obliki št. 14. 2039

Notarijat na deželi
sprejme
kandidata in koncipijenta

Vstop 1. julija t. Vse drugo pismeno.
Ponudbe pod »Notarijat 2024« na
upravništvo »Slovenskega Naroda«, 2024

Pristno brnsko blago

Spomladanska in poletna sezija 1913.

Kupon »3-10 dolg« 1 kupon 7 kron
za popolno moško obleko 1 kupon 10 kron
(suknja, hlače, telovnik) 1 kupon 15 kron
»slane samo« 1 kupon 20 kron

Kupon za črno salonsko obleko K 20—
dalje blago za površčnike, turistični lo-
den, svilnate kamgarne, blago za damске
obleke itd. razpošilja po tvorniških cenah
kot solidna in poštena vrlo znana
Zaloga tvornice za suknjo

Siegel-Imhof v Brnu (Brünn).

Vzorci gratis in franko.

Od tega, da direktno naročajo blago pri
firmi Siegel-Imhof na tvorniškem kraju,
imajo privatni odjemalci veliko prednost.
Največja izbira. Stalne najprijazne cene.
Tudi najmanjša naročila se izvrše naj-
pozorneje in natančno po vzorcu. 517

Najboljša in najzdravejša

barva
za lase in brado

je dr. Drallea »NERIL«, ki daje
sivim in pordečelim lasem njih prvotno
naravno in zdravo barvo. Dobi se svetla,
rjava, temnorjava in črna v steklenicah
z navodilom po 2 K, velike po 4 K, pri

Štefan Strmoli

Ljubljana, Pod Trančo št. 1.

Lasne kite, podlage in mrežice
vseh vrst; gledališčne in teatletne
potrebščine itd.

Novi 1913 modeli

Vzorne konstrukcije.

Izbornega materiala

Nedosežne zmožnosti.

7/20 HP 12/30 HP 16/40 HP

Sportni in vo-
zovi za zdrav-
niške, landau-
letni in limuzini

Sestrosedez-
niki, sportni
factoni, lak-
sni landau-
letni in limuzini

oblike Pull-
mann s krmil-
nim strojem

Jvornica v Mladi Boleslavi.

Podružnice: Praga, Brno,

:: Dunaj, Budapešta. ::

cilindre

Klobuke

in čepice

v najnovjših fazonah in v veliki izbiri

priporoča

IVAN SOKLIČ.

24

Priatel Panams-slanniki od 9 K do 50 K.

Velika zaloga najmodernejših slannikov.

874

Posojila

V vseh kreditnih zadevah, zlasti
glede posojil def. nastavljenecv
izvolite se pismeno obrniti na
»Kreditno pisarno« Ljubljana, Elizabetna cesta 4.
Za frank. priložiti je 30 vinarjev v znamkah.

Zdravnik želodca

je posebnost želodčnega likerja
iz zdravilnih rastlin, kateri iz-
berno vpliva proti slabostim v
želodcu ter radi tega v nobeni
družini ne bi smel manjkati.

Pfaff šivalni stroji
so priznано najboljši.
Pouk šivanja in vezenja na stroj brezplačen.

NOVOST: Najnovejši brzošivalni stroj za krojače, obrtnike, brez
čolnička, do 3000 vbodljev v 1 minuti. Dobi se le pri

Ign. Vok špecialna trgovina šivalnih strojev in koles
Ljubljana, Sodna ulica šte. 7.

Desetletno jamstvo. — Ceniki zastoj in poštnine prosto.

Krasno posestvo

je na prodaj v prav lepem kraju blizu Celja, enonadstropna hiša,
gostilna in trgovina z mešanim in manufakturnim blagom.

Velik sadonosnik, dva orala vinograda, hlev, ledenica, klet ter veliko
posode za vino, travniki, njive, gozd in velik inventar.

Proda se tudi sama hiša z gostilno in trgovino s sadnim vrtom in
vinogradom.

Pojasnila daje

Hugo Turk v Ljubljani. 1865

SINGER '66'
šivalni stroj
20. stoletja in šivalni stroj za vse obrtne namene.
Dobe se le v naših prodajalnicah z izveskom »S« ali pa po naših zastopnikih.
Singer Co. deln. dr. šivalnih strojev.
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 4. — Kranj, Glavni trg št. 119. —
Novo mesto, hiša lekarne Bergmann. — Kočevje, Glavni trg 79.
Pozor pred zameno! Vsi od drugih prodajalcev pod imenom »Singer« ponujani
stroji so narejeni po enem naših najstarejših strojev, ki po konstrukciji, delo-
zmožnosti in trajnosti daleč zastaja za našimi sistemi šivalnih strojev. — Na
cenj. vprašanja vsako zaželjeno pojasnilo. — Vzorci za vezenje, krpanje in
šivanje zastoj in poštnine prosto. 1363

Priporoča se
ANTON ŠARC
trgovina s perilom, pralnica in likalnica
Ljubljana, Selenburgova ulica 5.
874

Drva VOZNIKI!
Odda se vožnja

mehka in trda, (suha); radi pomanj-
kanja prostora znižane cene. Dostavijo
se na zahtevanje tudi na dom. 257
Parna žaga SCAGNETTI, za
skladiščem državnega kolodvora.
Vprašanja na upravništvo »Sl. Naroda«.

PATENTE
vseh dežela izposluje inženir 94
M. GELBHAUS. oblastveno avtor. in zaprižeženi patentni odvetnik
na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

Proda se veleposestvo zapisano v deželni deski, Krupa, pošta Gradac,
okraj Medlika na Kranjskem v izmeri 300 ora-
lov, od teh okoli 132 oralo izbornega polja (rdeča
glin), logov 168 oralo 20—80 let starega gozda,
vse v enem kompleksu okoli grada; višina nad morjem 130—150 m. Podnebje toplo, že-
lezniška postaja Gradac in železnica že grajena 10 minut oddaljena. Iz gozdov, če se po-
sekajo, se lahko napravijo zelo rodovita polja, loke, vinogradi. Grad s 36 prostori v I.
nadstropju, mlinom pod gradom na 5 tečajev, vodna sila za veliko žago. Prosperirala bi
tudi tovarna za parkete in tudi pivovarna, ker so mrzle kleti pri roki. Cena z vsem fundu-
som instruktom kron 250.000.—. Proda se tam tudi zelo donosna opekarna za K 15.000.—
Ponudbe na **Pozemkova banka v Pragi (Češko)** in od 16.—30. junija tudi
njenemu zastopniku na Krupi. 2071

P. n.
Vljudno naznanjam, da sem se z mojo 2067
graversko obrtjo in izdelovanjem kavčuk štampilij
preselil iz Starega trga št. 20
v Šelenburgovo ulico št. 1.
ter prosim Vašega nadaljnega obiska tudi v novem lokalu ter bilježim
z velespoštovanjem
Anton Černe, gravér.

Graščina je naprodaj

na Gorenjskem s 50 orali travnikov in gozda

Graščina stoji v prav lepem kraju v solčni legi in ima vodovod v poslopju in
na vrtu. Po ribniku se lahko vozi s čolnom. Okolica je krasna, kjer se prijetno
prebiva v zimskem in poletnem času. Pojasnila daje g. **Hugo Turk v Ljubljani.**

Pod Najv. pokroviteljstvom Njeg. ces. in kralj. Visokosti
prejasnega gosp. nadvojvode Frana Ferdinanda Avstr.-Este.
Avstrijska Jadranska razstava
Dunaj 1913 1507
C. kr. Prater **Maj-Oktober**
Odperto od 10. dopoldne do 2. popoldne.

Hotel Bellevue.

Jutri v četrtek, 12. junija

velik vojaški koncert.

Začetek ob 8. uri zvečer. — Vstop prost.

Fran Friedl.

2070